

Impactanalyse verandering Omgevingswet

Naam project: Programma Implementatie Omgevingswet
Datum: januari 2020

Inhoud

Inleiding	3
1. De Omgevingswet en de veranderopgave voor de RUD	4
1.1 Omgevingswet: harde en zachte veranderopgave in transitie	4
1.2 Omgevingswet en de RUD	5
2. Minimale acties en impactanalyse RUD	7
2.1 Minimale acties	7
2.2 Plus acties	7
2.3 Uitgangspunten impactanalyse RUD Utrecht	8
3. Algemene Juridische veranderingen.....	9
3.1 Vergunningverlening en de belangrijkste wijzigingen	9
3.2 Juridische wijzigingen vergunningverlening	10
3.3 Toezicht en handhaving	16
3.4 Advisering en het omgevingsplan	18
3.5 Digitalisering en dienstverlening	19
4. Themagerichte veranderingen.....	21
4.1 Bodem.....	21
4.2 Complexe bedrijven.....	22
4.3 Duurzaamheid en energie	22
4.4 Externe veiligheid	23
4.5 Geluid.....	23
4.6 Geur	25
4.7 Licht.....	26
4.8 Luchtvaart	26
4.9 Luchtkwaliteit.....	26
4.10 m.e.r.	27
4.11 Natuur	27
4.12 Ontgrondingen	28
4.13 Trillingen.....	29
4.14 Vuurwerk	29
4.15 Zwemwater	29
5. Resultaten impact voor de praktijk	30
5.1 Samenloop.....	30
5.2 Van inrichting naar activiteit.....	32
5.3 Bestuurlijke afwegingsruimte	32
5.4 Conclusies en aanbevelingen.....	34
Bijlage 1 Minimale acties OW voor Omgevingsdiensten.....	38

Inleiding

De Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) is een samenwerkingsverband tussen elf gemeenten en de provincie Utrecht. De elf gemeenten en de provincie Utrecht zijn in dit samenwerkingsverband de opdrachtgevers en de RUD Utrecht is de uitvoeringsorganisatie die uitvoering geeft aan taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Een belangrijke ontwikkeling in het fysieke domein die van invloed is op de taken van de RUD Utrecht, is de komst van de Omgevingswet in 2021.

In dit document zijn de belangrijkste veranderingen voor de RUD Utrecht vanwege de Omgevingswet beschreven. De conclusies en aanbevelingen zijn gebruikt bij het vormgeven van het implementatieplan Omgevingswet voor de RUD Utrecht.

1. De Omgevingswet en de veranderopgave voor de RUD

1.1 Omgevingswet: harde en zachte veranderopgave in transitie

De Omgevingswet vervangt 26 wetten en meer dan 100 AMvB's op het gebied van ruimtelijke ordening, bodem- en waterbeheer, milieu, monumentenzorg, natuur, geluid, bouwen, cultureel erfgoed en infrastructuur met als doel de kwaliteit van de leefomgeving te borgen en tegelijkertijd initiatieven mogelijk maken. Kenmerkend voor de Omgevingswet is de nadruk op de integrale benadering waarin diverse belangen in onderlinge samenhang worden beschouwd. Dit betekent één wet met één samenhangend stelsel van planning, besluitvorming en procedures, waarbij plannen en vergunningen zoveel mogelijk worden gebundeld en gestroomlijnd en procedures worden versneld. Deze wet verandert hiermee de manier van werken van overheden, doordat regels veranderen en de rol van de overheid verandert. Deze laatste verandering volgt uit de regels, maar vooral uit de verbeterdoelen van de wet. Veelal wordt deze andere manier van werken aangeduid met werken in de geest van de wet.

Inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en gebruiksgemak

Samenhangende benadering beleid, besluitvorming en regelgeving

Versnellen en verbeteren besluitvorming

Bestuurlijke afwegingsruimte

- 1 Omgevingsvisie
- 2 Programma's
- 3 Decentrale regels
- 4 Algemene rijksregels

De Omgevingswet geeft zes (juridische) kerninstrumenten voor het beheren en benutten van de leefomgeving: de omgevingsvisie, het programma, decentrale regelgeving, algemene rijksregels voor activiteiten, de omgevingsvergunning en het projectbesluit. Deze instrumenten hangen onderling nauw samen. Naast deze kerninstrumenten bevat de wet ondersteunende instrumenten die nodig zijn om besluiten te nemen en uit te voeren en er komt één centrale ingang via het digitale stelsel

Omgevingswet (DSO). Het DSO vervangt een aantal bestaande toepassingen: het Omgevingsloket Online (OLO), de Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en Ruimtelijkeplannen.nl. Door het centrale Omgevingsloket kunnen initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel zien wat is toegestaan in de fysieke leefomgeving.

De Omgevingswet brengt hiermee een veranderopgave met zich mee die zich toespitst enerzijds op de 'harde' veranderopgave, verandering in de instrumenten en regels. Anderzijds ligt de echte impact van de wet op de 'zachte' veranderopgave, de veranderende verhouding tussen overheid en burger. Deze nieuwe verhouding is gebaseerd op participatie en gelijkwaardigheid en vraagt een andere houding van medewerkers. Tegelijkertijd moet er geparticipeerd worden in integrale besluitvormingstrajecten van medeoverheden en participeren medeoverheden bij de besluitvorming. Dit vraagt een werkwijze, gericht op samenwerken, zoeken naar oplossingen en het kunnen werken in een complexe integrale omgeving.

Invoering Omgevingswet is een transitie

Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Daarmee wordt een volgende stap gezet in de transitie van het domein van de fysieke leefomgeving die leidt tot een andere cultuur, denk- en werkwijze. De inwerkingtreding markeert ook de start van de volgende fase in de transitie, want vanaf dat moment moeten vergunningverlening, toezicht en handhaving aan de eisen van de Omgevingswet voldoen en moeten overheden aangesloten moeten zijn op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Met de inwerkingtreding is de transitie echter niet voltooid. De transitieperiode loopt namelijk in ieder geval door tot 2029. Het einde van deze periode is het moment waarop gemeenten uiterlijk hun omgevingsplannen, waarin regels en uitgangspunten voor de fysieke leefomgeving zijn opgenomen, in lijn met de Omgevingswet moeten hebben

vastgesteld. Provincies leggen hun regels vast in de omgevingsverordening die in 2021 in werking treedt en waterschappen volgen waarschijnlijk in 2023 met hun waterschapverordening. Dit betekent dat in de periode 2021 tot 2029 continu wijzigingen kunnen worden doorgevoerd in de lokale regelgeving, waaronder de beoordelingsregels voor bijvoorbeeld vergunningen, toezicht en handhaving.

1.2 Omgevingswet en de RUD

De Omgevingswet zorgt voor een veranderingopgave voor de RUD Utrecht. Gezien de reikwijdte van de Omgevingswet, de gehele fysieke leefomgeving, zal de Omgevingswet alle medewerkers van de RUD Utrecht raken op meerdere vlakken: andere manier van werken (cultuur, houding, gedrag) andere processen en andere werkwijze vragen andere of nieuwe competenties en vaardigheden. Vier veranderingen uit de Omgevingswet die op al deze vlakken spelen voor de RUD Utrecht, zijn:

1. Wijzigingen vergunningverlenings-, toezicht- en handhavingproces
2. Bestuurlijke afwegingsruimte en vergunningverlening
3. DSO, dienstverleningsniveau en vergunningverlening
4. Verschuiving van bevoegdheden: bodemtaken van provincie naar gemeenten

Ad 1. Wijzigingen vergunningverlenings-, toezicht- en handhavingproces

In 2021 moeten vergunningverlening, toezicht en handhaving worden uitgevoerd in lijn met de Omgevingswet. Dit betekent dat straks ook voor de meer ingewikkelde vergunningaanvragen de reguliere procedure van 8 weken geldt. Daarnaast zal het hierbij vaak gaan over en het integrale karakter van de omgevingsvergunning, is het belangrijk om goed af te stemmen (met de andere overheidspartijen). De nadruk komt hierbij veel meer te liggen op het vooroverleg waar samen met andere overheden wordt gekeken hoe een initiatief mogelijk gemaakt kan worden binnen de bestaande kaders. Voor toezicht en handhaving heeft een integraal verleende vergunning ook gevolgen. Bij samenloop zal niet alleen het bevoegd gezag dat de vergunning verleend bevoegd zijn voor toezicht en handhaving, ook het bestuursorgaan dat advies en instemmingsrecht had kan toezicht houden of handhavend optreden voor het deel van de vergunning waarvoor dit advies- en instemmingsrecht bestond. Een goede afstemming tussen de verschillende overheidsorganisaties over toezicht en handhaving is daarbij belangrijk.

Ad 2. Bestuurlijke afwegingsruimte en vergunningverlening

Decentraal, tenzij is één van de uitgangspunten van de Omgevingswet. Ook wel het subsidiariteitsbeginsel genoemd. Hieraan is invulling gegeven door zo veel mogelijk afwegingen waarbij een lokale component van belang is, niet meer op rijksniveau te regelen, maar direct bij de gemeenten neer te leggen. Hierdoor kan het bijvoorbeeld zo zijn dat in de ene gemeente andere beoordelingsregels gelden voor dezelfde vergunning dan in een andere gemeente. Of dat in de ene gemeente voor een activiteit een vergunning nodig is, terwijl in andere gemeente wordt volstaan met algemene regels of de zorgplicht. In principe voeren provincie of het Rijk alleen een bepaalde taak uit als hun belang niet goed genoeg kan worden behartigd door het gemeentebestuur of wanneer het nodig is dat provincie of het Rijk hun taken uitvoeren voor een goede uitoefening van hun taken op grond van de wet of van een internationaalrechtelijke verplichting.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn er naar verwachting weinig tot geen verschillen tussen gemeenten, omdat de rijksregelgeving die overgaat naar de gemeente in de vorm van de bruidsschat onderdeel uitmaakt van het omgevingsplan van rechtswege. Op het moment dat gemeenten hun omgevingsplan van rechtswege gaan aanpassen zullen er verschillen ontstaan. Wat de impact hiervan is op de inzet van de RUD Utrecht moet blijken in de praktijk. Echter, hoe meer maatwerk gemeenten mogelijk maken en hoe meer verschillen er ontstaan tussen de verschillende gemeenten, hoe minder uniform werkprocessen zijn.

Ad 3. DSO, dienstverleningsniveau en vergunningverlening

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet biedt het online loket, het Omgevingsloket, waar initiatiefnemers informatie kunnen vinden over de fysieke leefomgeving en waar zij vergunningen kunnen aanvragen. Het DSO komt hiermee in de plaats van Ruimtelijkeplannen.nl, OLO en AIM. Provincies, gemeenten en uitvoeringsdiensten sluiten hun lokale systemen aan op het DSO, zodat meldingen en vergunningaanvragen ontvangen kunnen worden. In 2020 zal de technische aansluiting moeten plaatsvinden, waarna direct vanaf

inwerkingtreding met dit systeem gewerkt moet worden. Vergunningaanvragen via OLO of AIM zijn vanaf dat moment niet meer mogelijk. Werken met nieuwe systemen zal in het begin gepaard kunnen gaan met kinderziektes wat ten koste kan gaan van de efficiëntie. Voor het vergroten van het gebruiksgemak van het DSO kunnen zogenaamde toepasbare regels beschikbaar worden opgesteld aan het DSO. Hiermee worden juridische regels toegankelijk gemaakt met een vragenboom in begrijpbare taal. Met het doorlopen van een vragenboom kunnen initiatiefnemers zien of een vergunning vereist is voor een activiteit en indien gewenst kan de vergunning meteen worden aangevraagd. Het gebruik van toepasbare regels vergroot daarmee het dienstverleningsniveau en verlaagt de druk op de vergunningverlening. Overheden zijn echter niet verplicht om toepasbare regels beschikbaar te stellen in het DSO. Elke gemeente kan hierin zijn eigen afweging maken en daarbij ook zelf beslissen voor welke juridische regels toepasbare regels worden opgesteld. De keuze die gemeenten maken zijn bepalend voor de inzet vanuit de RUD Utrecht. Ook hier geldt dat hoe meer verschillen er tussen de gemeenten ontstaan hoe minder uniform de werkprocessen zijn.

Ad. 4 Verschuiving van bevoegdheden: bodem

Met het aflopen van het convenant bodem in 2020 zijn de locaties met onaanvaardbare humane, ecologische en verspreidingsrisico's aangepakt of beheerst. De lichtere gevallen die overblijven vragen een andere aanpak die vorm is gegeven in de Aanvullingswet bodem en het Aanvullingsbesluit bodem die als onderdeel van de Omgevingswet in 2021 in werking zullen treden. De belangrijkste veranderingen zijn:

- verschuiving van sanering van een geval van bodemverontreiniging naar integraal gebiedsgericht beheer van de leefomgeving en regulering van activiteiten;
- verschuiving van sanering om milieu hygiënische redenen naar integrale afweging op lokaal niveau;
- verschuiving van centraal gereguleerde aanpak naar vergroting van de bestuurlijke afwegingsruimte, waarbij de bodemtaak verschuift van de provincie en de 29 grote gemeenten naar alle gemeenten.

De provincies hebben hierin geen taak meer voor landbodems. De rol van de medewerker bodem zal veranderen, doordat de ondergrond als een van de vele factoren binnen de leefomgevingskwaliteit een plaats zal krijgen in het afwegingsproces. Dit vereist een andere manier van werken en een andere manier van denken. Daarnaast zal de decentralisatie van de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten (op enkele saneringen na) gevolgen hebben voor de RUD Utrecht. In het huidige stelsel voert de RUD Utrecht alle bodemtaken uit binnen de gehele provincie Utrecht. Na decentralisatie zal dit mogelijk anders zijn, waarbij mogelijk een deel van de taken bij de ODRU terecht komt.

2. Minimale acties en impactanalyse RUD

2.1 Minimale acties

Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Op deze datum moeten overheden kunnen werken met de wet. Hiervoor moeten ze voldoen aan de minimale wettelijke vereisten. De VNG heeft deze minimale wettelijke vereisten aangevuld met een aantal eisen. Deze eisen zijn noodzakelijk om de wet op basis van de minimale vereisten uit te voeren. Deze eisen voor gemeenten zijn verder uitgewerkt voor omgevingsdiensten. OmgevingsdienstenNL heeft dit advies verder aangevuld. Hieronder zijn deze minimale vereisten samengevat weergegeven. In bijlage 1 is de volledige lijst opgenomen.

(Financiële) afspraken met deelnemers

Met de Omgevingswet verandert het takenpakket. Daarnaast krijgen gemeenten meer bestuurlijke afwegingsruimte, en moeten ze invulling geven aan DSO en VTH. Gemeenten kunnen hierbij keuzes maken wat ze hiervan bij de RUD Utrecht neer gaan leggen. Daarnaast hebben de veranderingen vanwege de Omgevingswet invloed op de kentallen. De RUD Utrecht moet daarom in 2020 (financiële) afspraken maken over welke producten ze bij de RUD Utrecht willen afnemen in voorbereiding op de Omgevingswet en bij de inwerkingtreding.

Vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingsproces inrichten op de Omgevingswet

Het vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingsprocessen verandert met de Omgevingswet. De RUD Utrecht moet de processen, werkwijzen, ondersteunende systemen en beleid zo inrichten dat omgevingsvergunning kunnen worden verleend. Medewerkers moeten de kennis en competenties hebben die hiervoor nodig zijn. Dit betekent dat de medewerkers ook weten hoe het overgangsrecht in elkaar zit en welke regels via de bruidsschat in het tijdelijke omgevingsplan van de verschillende gemeenten staat. In de VNG lijst is handhaving als advies opgenomen. Voor de RUD Utrecht is het belangrijk om al voor de inwerkingtreding afspraken te maken over toezicht, handhaving en samenwerking met gemeenten. Om deze reden is dit punt toegevoegd aan de minimale lijst.

Aansluiten op het DSO

Bij de inwerkingtreding moet de RUD Utrecht meldingen en vergunningen via het DSO kunnen ontvangen en moet het zaakstelsel aangepast zijn op de processen, milieueactiviteiten en locatiegebonden vergunningverlening en meldingen. Hiervoor moet de RUD Utrecht zorgen dat er een technische koppeling worden gemaakt tussen het zaakstelsel en het DSO. Daarnaast moet het zaakstelsel technisch zijn ingericht op de nieuwe procedures.

Informatie kunnen verstrekken over de Omgevingswet

De RUD Utrecht moet in staat zijn om bedrijven en inwoners te informeren over de Omgevingswet en de eisen en procedures die hierbij gelden.

2.2 Plus acties

De lijst van de VNG met aanvullingen van OmgevingsdienstenNL bevat naast eisen ook adviezen voor activiteiten die door de Omgevingsdienst opgepakt kunnen worden.

Advisering omgevingsvisie, omgevingsplan, programma's en monitoring

Gemeenten krijgen met de Omgevingswet veel meer bestuurlijke afwegingsruimte. Hier kunnen ze in de instrumenten van de Omgevingswet invulling aan geven. De keuzes die hierbij gemaakt worden hebben financiële consequenties. De RUD Utrecht kan op verzoek gemeenten adviseren met specialistische (gebieds)kennis en data over de impact van de keuzes. Dit kan gemeenten helpen om de financiële consequenties inzichtelijke te krijgen. Daarnaast hebben de keuzes mogelijk consequenties voor het takenpakket.

Snelle dienstverlening voor topactiviteiten

Met de Omgevingswet is het doel om de dienstverlening te vergroten. Dit kan door minder regels te stellen of door het proces van vergunningverlening te optimaliseren, bijvoorbeeld door toepasbare regels op te

stellen zodat aanvragers sneller naar de vergunningaanvraag worden geleid of minder informatie hoeven aan te leveren omdat deze data is gekoppeld met het DSO. De RUD Utrecht kan gemeenten adviseren over het beperken van de regels en het optimaliseren van het vergunningverleningsproces. Hierbij zou de RUD Utrecht toepasbare regels kunnen opstellen en beheren of data beschikbaar kunnen stellen.

Adviesrol bruidsschat

De bruidsschat maakt onderdeel uit van het overgangsrecht voor gemeenten. In de bruidsschat zijn de regels opgenomen die nu nog op rijksniveau worden geregeld en die vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet onderdeel gaan uitmaken van het tijdelijke omgevingsplan van elke gemeente. De RUD Utrecht is met een groot deel van de regels in de bruidsschat bekend omdat deze nu al bij de uitvoering van de taken wordt toegepast. Op verzoek van de gemeenten kan de RUD Utrecht gemeenten adviseren over de regels in de bruidsschat.

Legesverordening, mandaten en dienstverleningsovereenkomst

Met de Omgevingswet moeten de legesverordening, mandaatregelingen en de dienstverleningsovereenkomst aangepast worden. De RUD Utrecht kan op verzoek hierin een rol spelen. Bijvoorbeeld als het gaat om leges voor milieubelastende activiteiten. Voor deze activiteiten mogelijk nu nog geen leges gerekend worden maar onder de Omgevingswet is deze mogelijkheid er wel. De RUD heeft inzicht in specifieke kentallen die hierbij horen en heeft ervaring in de praktijk.

Monitoring

De Omgevingswet heeft op uiteenlopende wijzen consequenties voor monitoring. Deels per 1-1-21 als gevolg van wet- en regelgeving op landelijk niveau en deels (in toenemende mate) in de jaren daarna door nieuwe (typen van) regels in de omgevingsverordening en het omgevingsplan. Dit vraagt aanpassingen van organisatie, processen en systemen in samenwerking met gemeenten en andere bevoegd gezagen. De RUD Utrecht kan op verzoek de monitoring afstemmen op de eisen uit de Omgevingswet.

2.3 Uitgangspunten impactanalyse RUD Utrecht

De impactanalyse voor de RUD Utrecht is gericht op de activiteiten die in 2020 uitgevoerd moeten worden zodat de RUD in ieder geval aan de minimale vereisten van de Omgevingswet voldoet. De minimale acties zijn het uitgangspunt bij het in kaart brengen van de veranderingen voor de RUD. Naast deze minimale veranderingen kan ervoor worden gekozen om aanvullende activiteiten uit te voeren. Welke activiteiten in 2020 worden uitgevoerd hangen samen met de keuzes en wensen van de deelnemers. Tegelijkertijd is de tijd beperkt en zal samen met de deelnemers gekeken moeten worden aan welke aanvullende activiteiten invulling kan en moet worden gegeven.

In de hoofdstukken 3 en 4 zijn de veranderingen weergegeven die samenhangen met de minimale acties. In hoofdstuk 5 zijn de resultaten weergegeven van een aantal sessies met collega's waarin we de impact van een aantal grotere veranderingen hebben besproken.

3. Algemene Juridische veranderingen

3.1 Vergunningverlening en de belangrijkste wijzigingen

Vergunningverlening is een belangrijk onderdeel in het totale takenpakket van de RUD Utrecht en richt zich op het gehele proces van vergunningverlening. Dat wil zeggen van eerste idee tot verlening inclusief beroep en bezwaar. De Omgevingswet heeft invloed op vrijwel alle vergunningen die door de RUD worden verleend, aangezien deze onder de reikwijdte van de Omgevingswet komen te vallen. De Omgevingswet heeft invloed op het gehele proces van vergunningverlening. De meest in het oog springende veranderingen in het vergunningverleningsproces zijn:

Integrale vergunningverlening

Zie ook ad 1 in paragraaf 2.2. De Omgevingswet biedt de mogelijkheid aan initiatiefnemers om voor meerdere vergunningplichtige activiteiten tegelijkertijd een vergunning aan te vragen. In deze gevallen van meervoudige aanvragen wijst de Omgevingswet steeds één bevoegd gezag aan dat bevoegd is voor de gehele vergunningaanvraag. Procedures en werkwijzen moeten hierop aangepast worden.

Bestuurlijke afwegingsruimte voor decentrale overheden

Zie ook ad 2 in paragraaf 2.2. Onder de Omgevingswet wordt gewerkt met 'decentraal, tenzij'. Dit houdt in dat er bij zoveel mogelijk afwegingen waarbij een lokale component van belang is, dit niet meer op rijksniveau te regelen, maar direct bij de gemeenten neer te leggen.

Voorbeeld meer afwegingsruimte voor gemeenten:

Geur

Op het onderwerp geur neemt de afwegingsruimte voor gemeenten toe, omdat het Rijk zich beperkt tot het reguleren van geur voor geurgevoelige gebouwen voor wonen, onderwijs, gezondheidszorg (met bedfunctie), kinderopvang, woonwagens en woonboten. In aanvulling hierop kunnen gemeenten aanvullend zelf nog gevoelige gebouwen en locaties aanwijzen in hun omgevingsplan. Daarbij kunnen gemeenten bij zwaarwegende economische en/of maatschappelijke belangen overschrijdende immissiewaarden voor geur vaststellen in het omgevingsplan.

Geluid

Gemeenten krijgen op het gebied van bedrijfsmatige activiteiten de ruimte om per gebied een bepaald geluidsniveau vast te leggen in hun omgevingsplan, uitgaande van standaardwaarden voor het langtijdgemiddeld geluidsniveau en maximale geluidsniveau bij geluidsbelasting op de gevel bij geluidgevoelige gebouwen en locaties.

Luchtkwaliteit

Een slechtere luchtkwaliteit dan de omgevingswaarden is niet toegestaan. EU-regelgeving is hierin leidend. In gebieden waar een goede luchtkwaliteit is, kan een lokale omgevingswaarde worden gesteld.

Bodem

Door de verschuiving van het bevoegd gezag voor bodemsanering van provincie en een aantal gemeenten naar alle gemeenten ontstaat meer afwegingsruimte. Het Rijk stelt per functie twee bodemnormen vast (voorkeurswaarde en maximale waarde). Boven de maximale waarde is sprake van een onaanvaardbaar risico voor de gezondheid. Per gebied kan in omgevingsplan een grens in de vorm van normen en kaders vaststellen worden met inachtneming van de waarden van het Rijk.

Procedure-eisen

Gemeenten kunnen voor activiteiten die niet door het rijk gereguleerd zijn in binnen de kaders van de Omgevingswet specifieke eisen of procedure-eisen stellen. Een voorbeeld hiervan zijn de aanvraagvereisten die een gemeente vast kan stellen in het omgevingsplan voor vergunningaanvragen voor activiteiten die in het omgevingsplan zijn gereguleerd.

Gebod, verbod, vergunningplicht, algemene regels en zorgplicht

Gemeenten hebben de mogelijkheid om in het omgevingsplan voor onderwerpen waarover zij vrij mogen bepalen, te kiezen hoe zij activiteit hiervoor willen reguleren. Hierbij hebben gemeenten in principe het gehele palet aan mogelijkheden beschikbaar.

Verschuiving naar de voorkant: samenwerken, integrale vergunningverlening en meedenken

Met de Omgevingswet wordt ingezet op snellere besluitvorming. Voor vrijwel alle besluiten gaat straks de reguliere voorbereidingsprocedure van 8 weken gelden. Daarbij kan het ook gaan om meervoudige aanvragen waarvoor een integrale vergunning moet worden opgesteld en waarbij mogelijk ook sprake is van samenloop, waarbij advies en eventueel instemming vereist is van andere bevoegde gezagen. Dit vraagt om meer afstemmingen intern en extern, waarbij vanuit de bedoeling van de wet gekeken wordt hoe initiatieven mogelijk gemaakt kunnen worden binnen de bestaande kaders. De kortere procedure en de toenemende vraag naar afstemming vraagt om een goede voorbereiding van het besluit. Deze afstemming zal aan de voorkant, voordat een vergunning in procedure wordt gebracht, worden gezocht. Daarnaast vraagt het ook om het sluitend maken van de beleidscyclus, waarbij terugkoppeling uit het vergunningverleningsproces gebruikt kan worden voor het bijstellen van de omgevingsvisie, programma's en/of omgevingsplan.

Meer verantwoordelijkheden voor initiatiefnemers

Initiatiefnemers krijgen meer mogelijkheden om aan de knoppen van het vergunningverleningsproces te draaien. Zo mogen initiatiefnemers zelf bepalen welke activiteiten ze al dan niet tegelijkertijd aanvragen, kunnen initiatiefnemers op een enkele uitzonderingen daargelaten, bepalen of in plaats van de reguliere voorbereidingsprocedure de uitgebreide procedure wordt toegepast en zijn er meer mogelijkheden voor toepassing van gelijkwaardigheid.

3.2 Juridische wijzigingen vergunningverlening

In deze paragraaf zijn de juridische wijzigingen weergegeven die voor alle vergunningen onder de Omgevingswet van toepassing zijn.

1. Activiteit als centraal begrip (begrip inrichting komt te vervallen)

Onder de Omgevingswet verdwijnt het begrip 'inrichting' uit de Wet milieubeheer (Wm). Het wordt vervangen door een regulering per milieubelastende activiteit. Dit kan in de vorm van een zorgplicht, algemene regels of een vergunningplicht. De regels die gelden voor milieubelastende activiteiten zijn afhankelijk van de milieubelastende activiteit en zijn te vinden in het Bal, de omgevingsverordening en/of het omgevingsplan. Door het wegvallen van het begrip inrichting is bij een milieubelastende activiteit niet meer van belang of de activiteit een bedrijfsmatige omvang heeft, hoe lang de activiteit duurt en of de activiteit op een vaste plek plaatsvindt, tenzij dit in de regelgeving anders is bepaald. Dit betekent bijvoorbeeld dat activiteiten die voorheen niet onder het begrip inrichting vielen, nu wel onder het begrip milieubelastende activiteit kunnen vallen. Voorbeelden hiervan zijn: lozingen van afvalwater in rioolstelsels en in de bodem, omgaan met afvalstoffen (storten, verbranden, nuttig toepassen), toepassing van warmte- en koudeopslag.

2. Zorgplicht naast vergunningplicht

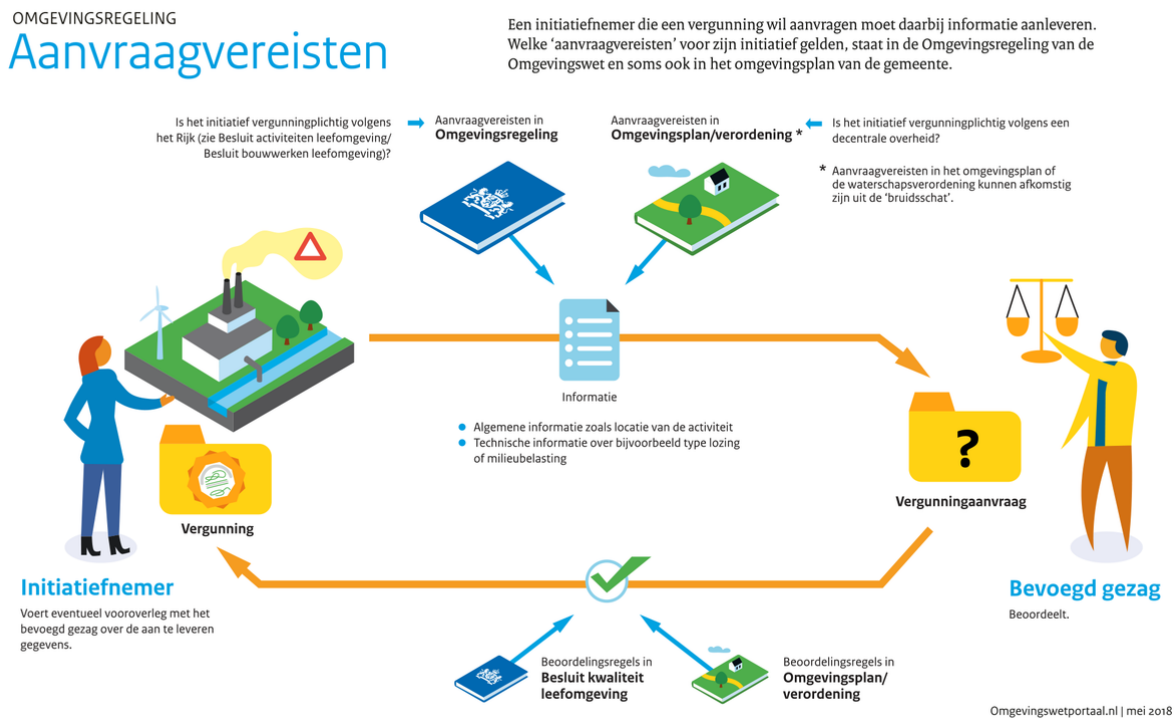
De Omgevingswet bevat een algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat alle overheden, bedrijven en burgers gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Deze algemene zorgplicht is een vangnet voor als er geen specifieke decentrale regels in het omgevingsplan of rijksregels van toepassing zijn. Er is dus ook geen algemene zorgplicht als er specifieke regels zijn. Als deze regels er wel zijn dan geldt de algemene zorgplicht dus niet meer. De specifieke zorgplichten staan in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Een specifieke zorgplicht is toegespitst op specifieke activiteiten voor concreet genoemde belangen. Een voorbeeld is dat diegene die verantwoordelijk is voor een activiteit de best beschikbare technieken gebruikt (BBT). Specifieke zorgplicht geldt ook als er gedetailleerde specifieke regels gelden. Dat kunnen zowel algemene regels als vergunningsvoorschriften zijn. De specifieke zorgplichten zijn algemene regels die gelden voor burgers en bedrijven.

3. Beoordelingsregels (ook in omgevingsplan)

Voor vergunningplichten op grond van het omgevingsplan, de omgevingsverordening en de waterschapsverordening gelden de beoordelingsregels die in het omgevingsplan of de verordening staan. Dit betekent dat wanneer het bevoegd gezag een vergunningplicht in een omgevingsplan of verordening opneemt, ze daarbij altijd ook beoordelingsregels op moet nemen om de vergunningaanvraag te kunnen toetsen. Hiermee verandert de plek waar de beoordelingsregels te vinden zijn van wetten en regelgeving op rijksniveau aangevuld met de provinciale verordening, bestemmingsplan en gemeentelijke verordeningen naar het Bkl, omgevingsverordening en omgevingsplan. Decentrale overheden krijgen onder de Omgevingswet meer mogelijkheden voor bestuurlijke afwegingsruimte en lokaal maatwerk te bieden. Hiervoor kunnen ze in het omgevingsplan of de omgevingsverordening specifieke regels en beoordelingsregels opnemen die afgestemd zijn op de lokale situatie. Als bevoegde gezagen hier gebruik van maken en op een andere manier invulling geven aan de regels die onder de Omgevingswet niet meer op rijksniveau worden geregeld, ontstaan lokale verschillen tussen gemeenten.

4. Aanvraagvereisten

Initiatiefnemers die een aanvraag indienen voor een omgevingsvergunning moeten informatie over hun initiatief aanleveren bij het bevoegd gezag: de aanvraagvereisten.¹ Zie de infographic van het Ministerie van BZK hieronder.

De aanvraagvereisten van de Omgevingsregeling gelden voor vergunningplichten op grond van rijksregels. Dit betreft bijvoorbeeld milieubelastende activiteiten, lozingsactiviteiten, activiteiten rond rijkswegen en rijksmonumentenactiviteiten. Naast de vergunningplichten die het Rijk instelt, kunnen gemeenten, waterschappen en provincies vergunningplichten opnemen in hun omgevingsplan, omgevingsverordening en waterschapsverordening. Zij kunnen daarbij ook aanvraagvereisten opnemen. Denk bijvoorbeeld aan een vergunningplicht voor de verbouw van een gemeentelijk monument. Deze aanvraagvereisten staan straks in het omgevingsplan.

Om initiatiefnemers te stimuleren om aan participatie te doen, is ook een aanvraagvereiste participatie opgenomen. Dit vereiste houdt in dat de initiatiefnemer aangeeft of, en zo ja op welke manier hij de omgeving heeft betrokken bij de voorbereiding van zijn initiatief en wat het resultaat daarvan is. Het bevoegd gezag betreft deze informatie, samen met andere informatie, bij de beoordeling van de

¹ Art. 16.55 Ow

vergunningaanvraag. Het aanvraagvereiste voor participatie is niet alleen van toepassing voor vergunningaanvragen in het kader van rijksregels, maar ook op vergunningaanvragen in het kader van het omgevingsplan, de omgevingsverordening en de waterschapsverordening.

5. Intrekken van een omgevingsvergunning na een jaar

Onder de Omgevingswet kan het bevoegd gezag een omgevingsvergunning intrekken als gedurende een jaar of een in een vergunning bepaalde langere termijn geen activiteiten zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning. Hiermee wordt een uniforme termijn geïntroduceerd die voor de gehele Omgevingswet werkt. Onder het huidige recht is deze mogelijkheid niet voor alle vergunning die onder de Omgevingswet gaan vallen mogelijk en waar het al wel een mogelijkheid is, kennen de verschillende wetten verschillende termijnen.

6. Vergunninghouder kan niet verplicht worden een revisievergunning aan te vragen

In onder andere de Wabo is op dit moment de mogelijkheid opgenomen dat wanneer een aanvraag wordt gedaan voor het veranderen van (de werking van) een vergunningplichtige inrichting, het bevoegd gezag uit eigen beweging kan bepalen dat een zogeheten revisievergunning wordt aangevraagd. Het bevoegd gezag kan dit doen als in de loop van de tijd voor een bedrijf verschillende (wijzigings-)vergunningen zijn verleend, waardoor een versnipperd beeld voor het bedrijf en het bevoegd gezag is voor de voor de vergunninghouder geldende regels. De mogelijkheid om vergunninghouders bij de aanvraag om een wijzigingsvergunning te verplichten een aanvraag in te dienen voor een revisievergunning, komt ter vervallen.

7. Meldingsplicht en informatieplicht

Onder het huidige recht bestaan verschillende meldplichten. Onder de Omgevingswet wordt onderscheid gemaakt tussen informatie- en meldplichten. Informatieplichten komen overeen met wat onder het huidige recht nog 'meldplicht' genoemd wordt. Het betreft hier louter administratieve voorschriften. Meldplichten onder de Omgevingswet vormen daarentegen een zwaarder instrument. In gevallen waarin risico's voor de fysieke leefomgeving groter zijn en er verzekerd moet zijn dat de activiteit niet mag starten voordat het bevoegd gezag op de hoogte is en zo nodig een bepaalde actie kan ondernemen, wordt een voorafgaande melding vereist. Deze melding geeft het bevoegd gezag de tijd voor een initiële controle van de activiteit, zodat het zich ervan kan vergewissen dat de regels worden nageleefd. Daarnaast kan het bevoegd gezag dit moment beoordelen of het nodig is om maatwerkvoorschriften te stellen, vanwege de gevolgen van de activiteit voor de fysieke leefomgeving.

8. Knip technische vergunningverlening en ruimtelijke vergunningverlening

Met de Omgevingswet komt er een splitsing in de vergunningverlening van bouwactiviteiten. Onder de huidige wetgeving wordt een vergunning voor een bouwwerk getoetst aan planologische regels en aan de bouwtechnische regels uit het Bouwbesluit 2012. Dit wordt straks dus gesplitst in technische vergunningverlening en ruimtelijke vergunningverlening. Er komt een aparte omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit en een omgevingsvergunning voor een technische bouwactiviteit. De aanvraag om omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit wordt alleen getoetst aan het omgevingsplan. Gemeenten kunnen met gemeentelijke regels in hun omgevingsplan bepalen in hoeverre het nodig is om een vergunning aan te vragen voor bepaalde bouwwerken op specifieke locaties. De aanvraag om omgevingsvergunning voor de (technische) bouwactiviteit wordt getoetst aan de bouwtechnische voorschriften uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), de opvolger van het Bouwbesluit 2012.

9. Lex silencio positivo vervalt

Onder andere op grond van de Wabo kan een vergunning van rechtswege worden verleend bij het niet tijdig beslissen op de aanvraag (lex silencio positivo). Een van rechtswege verleende omgevingsvergunning is met de Omgevingswet niet langer aan de orde. De wijze waarop een beslissing na afloop van de beslistermijn kan worden afgedwongen verandert niet. De aanvrager kan na het verstrijken van de beslistermijn het bestuursorgaan in gebreke stellen, waarna het bestuursorgaan alsnog twee weken krijgt om een beslissing te nemen. Indien een beslissing uitblijft verbeurt het bestuursorgaan voor elke dag dat een beslissing uitblijft een dwangsom. Indien het dwangsombedrag volledig is verbeurd kan beroep tegen het niet tijdig nemen van een besluit worden ingesteld.

10. Maatwerkvoorschriften bij algemene regels

Een maatwerkvoorschrift houdt in dat het bevoegd gezag in concrete gevallen kan afwijken van de gestelde algemene regels voor een activiteit, wanneer daarmee specifieke belangen worden gediend. Onder een specifiek belang valt bijvoorbeeld het waarborgen van de veiligheid. Maatwerkvoorschriften kunnen worden toegepast in het Bal en Bbl van het Rijk, de omgevingsverordening van de provincie, waterschapsverordening voor het waterschap en het omgevingsplan van de gemeente. Art. 4.5 Ow bepaalt dat het bevoegd gezag maatwerkvoorschriften kan stellen of voorschriften aan een omgevingsvergunning kan verbinden.

Maatwerkvoorschriften komen in vier vormen voor: maatwerkvoorschriften waarbij onderwerpen nader worden ingevuld of aangevuld, maatwerkvoorschriften waarbij strengere eisen worden opgelegd dan vermeld in de algemene regels, maatwerkvoorschriften waarbij minder strenge eisen worden opgelegd dan vermeld in de algemene regels en maatwerkvoorschriften met een ontheffing voor een verbod dat specifiek is vermeld in de algemene regels. Echter, hiervoor gelden soms wel bepaalde beperkingen of voorwaarden. De maatwerkvoorschriften maken bij een vergunningplichtige activiteit deel uit van de omgevingsvergunning. Wanneer er geen omgevingsvergunning nodig is, staan de maatwerkvoorschriften in een maatwerkbesluit.

Wanneer er vanuit een initiatiefnemer het verzoek komt om maatwerk, dan is de gedachte vanuit het meedenken dat het maatwerk in principe verleend wordt, tenzij er een beoordelingsregel of Europese regelgeving in werking is.

Maatwerkvoorschriften moeten niet verward worden met maatwerkregels. In art. 4.6 lid 1 dat er naast maatwerkvoorschriften ook maatwerkregels kunnen worden gesteld aan onderwerpen in het omgevingsplan. Maatwerkregels verschillen van maatwerkvoorschriften, omdat maatwerkregels niet gelden voor individuele gevallen, maar meer algemeen gelden, bijvoorbeeld voor een bepaald gebied.

11. Toename open normen als onderdeel van vergunningverlening

Onder de Omgevingswet is het straks belangrijk dat er elke keer een integrale afweging wordt gemaakt tussen alle belangen die spelen in de fysieke leefomgeving. Daarom is flexibiliteit in de regels nodig. De Omgevingswet geeft gemeenten meer vrijheid om hun eigen afwegingen te maken met betrekking tot een aantal aspecten in de fysieke leefomgeving. Een goede manier om deze flexibiliteit aan te brengen is met het gebruik van open normen die gemeenten zelf verder kunnen invullen met het gebruik van lokale maatwerkregels. Hierdoor vindt het afwegingsmoment voor het bevoegd gezag later plaats.

Open normen kunnen op twee manieren worden opgenomen in het omgevingsplan: als algemene regel die algemeen verbindend is of verbonden aan een vergunningplicht. In het geval van een algemene regel vindt er vooraf geen toets plaats of wordt voldaan aan de open norm. Deze toets kan wel nog achteraf door toezicht en handhaving worden uitgevoerd. In het tweede geval, waarbij de open norm gekoppeld is aan een vergunningplicht, zal bij de vergunningverlening worden getoetst of er wordt voldaan aan de open norm die is gesteld.

12. Voorbereidingsprocedure

De uitgebreide uniforme voorbereidingsprocedure kan niet meer zelfstandig door het bevoegd gezag van toepassing worden verklaard als de reguliere voorbereidingsprocedure geldt, met uitzondering van buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Het bevoegd gezag kan namelijk afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bij besluit van toepassing verklaren op de voorbereiding van de beslissing op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, als het gaat om een activiteit die aanzienlijke gevolgen heeft of kan hebben voor de fysieke leefomgeving en waartegen naar verwachting verschillende belanghebbenden bedenkingen zullen hebben.² De uitgebreide voorbereidingsprocedure is onder de Omgevingswet alleen van toepassing op de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag om een omgevingsvergunning voor activiteiten die bij AMvB zijn aangewezen, zoals vergunningaanvraag voor

² Art. 16.65 lid 4 Ow

het exploiteren van een IPPC- of Seveso-inrichting³ of op verzoek of met instemming van de aanvrager.⁴ De initiatiefnemer en het bevoegd gezag kunnen gezamenlijk tot de conclusie komen dat de uitgebreide procedure in een concreet geval de voorkeur verdient. Bijvoorbeeld bij een grootschalig project, waarvoor een complexe afweging is vereist en waarbij op voorhand vast staat dat meerdere belanghebbenden bedenkingen hebben. Toepassing van de uitgebreide procedure kan in dit geval alleen op verzoek of met instemming van de aanvrager. De gedachte hierachter is dat een bevoegd gezag in (voor)overleg treedt met de aanvrager en hem mee neemt in zijn overwegingen waarom toepassing van de uitgebreide procedure in een concreet geval voordelen biedt boven de reguliere procedure. Een bevoegd gezag kan dus niet eenzijdig en voor bepaalde categorieën de toepassing van de uitgebreide procedure voorschrijven.

13. Advies en instemming (bij besluiten met samenloop)

De Omgevingswet schrijft soms voor dat het bevoegd gezag om advies moet vragen voor het een besluit neemt, zoals een besluit met samenloop. Soms moet het bevoegd gezag het adviesorgaan niet alleen om advies vragen, maar is er ook instemming van dat adviesorgaan nodig voor het nemen van een besluit. B&W is bijvoorbeeld adviseur bij omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten, afwijk omgevingsplanactiviteiten, een rijksmonumentactiviteit met betrekking tot een monument en een milieubelastende activiteit. Aanvullend op het advies recht is de instemming van B&W nodig bij afwijk omgevingsplanactiviteit niet zijnde provinciaal of nationaal belang en een aantal milieubelastende activiteiten. Naast advies- en instemmingsrechten voor de gemeenten kunnen ook de provincie, het waterschap of het Rijk adviesrecht of instemmingsrecht hebben, waar bij de vergunningverlening rekening mee gehouden moet worden.

Het hebben van een instemmingsrecht heeft een aantal gevolgen voor de procedure:

- Verlening van de termijn voor de reguliere procedure. In plaats van de normale termijn van 8 weken, geldt een termijn van 12 weken⁵. Bij besluiten waarvoor de uitgebreide procedure geldt, is er geen verlenging van de beslistermijn;
- Bij ontbreken instemming kan de gehele vergunning niet verleend worden;
- Het adviesorgaan mag de instemming alleen verlenen of weigeren op dezelfde gronden als die gelden voor de omgevingsvergunning voor de activiteit. Op deze hoofdregel zijn enkele uitzonderingen. Deze staan in artikel 4.38 van het Omgevingsbesluit;
- Een adviesorgaan dat instemming heeft verleend kan het bevoegd gezag verplichten de omgevingsvergunning te wijzigen of in te trekken⁶;
- Het adviesorgaan moet binnen 4 weken na een verzoek tot instemming het besluit hierover toesturen aan het bevoegd gezag⁷;
- Als het adviesorgaan de termijn van 4 weken overschrijdt, mag het bevoegd gezag geen besluit nemen. Het zal moeten wachten tot de instemming (of de weigering daarvan) binnen is. Het bevoegd gezag heeft geen middel om het adviesorgaan te dwingen.⁸

Soms vindt een adviesorgaan instemming niet nodig. Dan zijn er twee mogelijkheden⁹:

- het adviesorgaan kan gevallen aanwijzen waarin instemming niet is vereist;
- het adviesorgaan kan in een individueel advies bepalen dat instemming niet is.

14. Samenloop met andere bevoegde gezagen

Bij een 'meervoudige aanvraag' worden in één aanvraag meerdere vergunningen tegelijk aangevraagd. Zijn er bij die vergunningen – wanneer ze los zouden worden aangevraagd – verschillende bevoegd gezagen, dan is bij zo'n meervoudige aanvraag sprake van de 'samenloop' van bevoegdheden. Er is dan één bevoegd gezag voor alle in de aanvraag verzochte vergunningen. Samenloop bestaat in het huidige recht al wel onder de Wabo en de Waterwet en wordt met de Omgevingswet toepasbaar op de gehele fysieke leefomgeving met uitzondering van meervoudige aanvragen die bestaan uit wateractiviteiten en andere activiteiten in één

³ Art. 10.24 Ob

⁴ Art. 16.65 Ow

⁵ Art. 16.64 Ow

⁶ Art.5.41 Ow

⁷ Art. 16.18 Ow

⁸ Art. 5.33 Ow

⁹ Art. 4.37 Ob en 16.16 lid 4 Ow

aanvraag. Wateractiviteiten kunnen onder de Omgevingswet nooit gecombineerd worden met andere activiteiten in één aanvraag. Worden een wateractiviteit en een andere activiteit gelijktijdig aangevraagd, dan kan wel de coördinatieregeling van toepassing zijn.

Bij samenloop is het laagste bevoegd gezag, bevoegd gezag voor het verlenen van de vergunning, tenzij er een ander bevoegd gezag is aangewezen. Dit laatste is het geval als één van de onderstaande activiteiten onderdeel uitmaakt van de meervoudige aanvraag. In die gevallen is de provincie of een orgaan van het Rijk bevoegd gezag:

- Omgevingsplanactiviteit van nationaal of provinciaal belang
- Milieubelastende activiteit voor het aanleggen en het exploiteren van een mijnbouwwerk, niet zijnde het opsporen of winnen van aardwarmte of het opslaan van stoffen als die activiteit een andere activiteit in de aanvraag functioneel ondersteunt.
- Ontgrondingsactiviteit vanaf 100.000 m³ ter plaatse
- Milieubelastende activiteit nationaal veiligheidsbelang
- Milieubelastende activiteit bepaalde militaire terreinen
- Milieubelastende activiteit complexe bedrijven

De gemeente zal hierdoor in meer situaties dan onder het huidige recht bevoegd gezag zijn voor het verlenen van een vergunning. In het kader zijn een aantal voorbeelden opgenomen van gevallen waarbij de gemeente de vergunning verleent van onderdelen die nu niet onder de bevoegdheid van de gemeente liggen.

Voorbeelden gemeente is straks bevoegd gezag

Meervoudige aanvraag voor de activiteiten ontgronden in Rijkswater, minder dan 100.000 m³ in combinatie met bijvoorbeeld een bouwactiviteit. In dit geval is de gemeente het bevoegd gezag voor de aanvraag. Rijkswaterstaat heeft hier namens de Minister van IenW de advies en instemmingsrecht.

Een initiatiefnemer wil leidingen in de grond aanbrengen. Hiervoor voert hij gestuurde boringen uit. Het tracé voor de leidingen ligt grotendeels in gemeente A en gedeeltelijk in gemeente B. In beide gemeenten is de activiteit gestuurde boring vergunningplichtig. De activiteit wordt voor beide gemeenten gelijktijdig aangevraagd. Gemeente A is hierbij bevoegd gezag voor de vergunning en gemeente B heeft adviesrecht.

Een projectontwikkelaar wil in gemeente A een woningblok bouwen voor particuliere verkoop. Het omgevingsplan heeft op die plaats de functietoedeling agrarisch. Vanwege duurzaamheidseisen voorziet het project in een centraal open bodemenergiesysteem, zowel voor verwarming als koeling van de woningen. De projectontwikkelaar wil de verschillende benodigde omgevingsvergunningen tegelijk aanvragen. Gemeente A is bevoegd gezag, de provincie heeft adviesrecht met instemming.

15. Vervallen onlosmakelijke verbondenheid

Onder de Wabo dienen alle activiteiten die onlosmakelijk aan elkaar verbonden zijn gelijktijdig aangevraagd te worden. De Omgevingswet laat deze eis vervallen en legt de keuze neer bij de initiatiefnemer.

16. Flexibiliteitsregeling¹⁰

Onder de Omgevingswet kan een bestuursorgaan dat bevoegd is op een aanvraag om een omgevingsvergunning te beslissen of bevoegd is tot actualisering, wijziging of intrekking van een vergunning, dan wel tot verlening van een revisievergunning, die bevoegdheid aan een ander bestuursorgaan overdragen, als dat bestuursorgaan daarmee instemt. Deze regeling komt grotendeels overeen met de vergelijkbare regeling in de Waterwet. Met de Omgevingswet komt deze mogelijkheid beschikbaar voor alle vergunningen die onder de Omgevingswet worden verleend.

Ook handhavende bevoegdheden kunnen worden overgedragen. Voor de overdracht van bevoegdheden neemt het overdragende bestuursorgaan een delegatiebesluit. Dit besluit moet bekend worden gemaakt en tegelijkertijd of zo snel mogelijk daarna moet van dat besluit ook kennis worden gegeven in een of meer

¹⁰ art. 5.16 Ow

dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen (of op andere geschikte wijze) en door toezending aan de vergunningaanvrager. Ook is een formeel instemmingsbesluit nodig van het bestuursorgaan dat bevoegd gemaakt wordt. Het delegatiebesluit en het goedkeuringsbesluit zijn overigens niet vatbaar voor bezwaar en beroep. Het bestuursorgaan dat zijn bevoegdheid om op een aanvraag om een omgevingsvergunning te beslissen heeft overgedragen, is adviseur voor die aanvraag voor zover die betrekking heeft op de overgedragen bevoegdheid.

17. Loketfunctie DSO

In de Omgevingswet is geregeld dat een initiatiefnemer via één digitaal loket omgevingsvergunningen, maatwerkvoorschriften of toestemmingen om een gelijkwaardige maatregel te treffen kan aanvragen. Via dit loket kan de initiatiefnemer ook een melding doen en alle gegevens bescheiden verstrekken ter voldoening aan een andere informatieplicht dan een melding. Het gebruik van dit loket is verplicht als een initiatiefnemer een vergunning digitaal wil aanvragen of digitaal een melding wil doen of gegevens en bescheiden wil verstrekken.¹¹

Op dit moment vindt het grootste gedeelte van de aanvragen om omgevingsvergunning al digitaal plaats. Een initiatiefnemer kan straks ook via één loket een melding doen of gegevens en bescheiden verstrekken. Daarbij blijft voor burgers de mogelijkheid van het papieren alternatief bestaan. Ondersteuning is ook mogelijk, bijvoorbeeld door samen met iemand van de gemeente de vragen van het digitale systeem te doorlopen.

Voor bedrijven zal het papieren alternatief verdwijnen. Bedrijven worden verplicht om digitaal de aanvraag en de melding te doen en gegevens en bescheiden in te dienen. Deze verplichting geldt nog niet vanaf het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet, maar zal pas in werking treden als aan enkele voorwaarden is voldaan, zoals een effectief digitaal stelsel en een minimaal aantal aanvragen en meldingen dat al digitaal wordt ingediend. Het streven is om in 2024 alle aanvragen, meldingen, gegevens én bescheiden door bedrijven digitaal worden ingediend.

18. Aantonen gelijkwaardigheid

In zowel de AMvB's als binnen het vergunningstelsel in het omgevingsplan worden mogelijkheden opgenomen die ruimte bieden om gelijkwaardigheid toe te staan. Deze mogelijkheden zijn uitgebreider dan in de huidige regelgeving. Het is aan de initiatiefnemer om aan de gelijkwaardigheid aan te tonen. In het omgevingsplan kunnen regels gesteld worden dat zonder toestemming van het bevoegd gezag gelijkwaardige maatregelen genomen kunnen worden of dat in dat geval alleen een melding vereist is.

19. Leges

Onder de Omgevingswet mogen gemeenten leges gaan heffen voor een omgevingsvergunning voor een milieuactiviteit of wateractiviteit op grond van de Waterwet. Leges worden geheven per activiteit waarvoor een besluit wordt gevraagd, zoals een omgevingsvergunning of het op verzoek opstellen van maatwerkvoorschriften. Voor meldingen of ambtshalve vaststellen van maatwerkvoorschriften worden geen leges geheven. Onder het huidige recht bestaat de mogelijkheid voor het heffen van leges op basis van milieuwetgeving niet. Ook onder de Waterwet worden geen leges geheven.

3.3 Toezicht en handhaving

Het aantal wijzigingen in de Omgevingswet voor toezicht en handhaving is relatief beperkt. Tegelijkertijd hebben deze veranderingen mogelijk een grote impact op de manier van werken. De belangrijkste wijzigingen op het gebied van toezicht en handhaving hebben te maken met meer algemene regels en minder vergunningplichten, toename van zorgplichten en dubbele handhaving bij samenloop tijdens de vergunningverlening. Deze veranderingen zullen mogelijk leiden tot een verschuiving van toetsen aan de voorkant met vergunningen naar toezicht en handhaving achteraf. Daarbij zal toezicht en handhaving veranderen als de nadruk meer komt te liggen op doelvoorschriften en zorgplicht. Hierdoor zal meer nadruk

¹¹ Zie o.a art. 20.21 jº art. 16.1 Ow

komen te liggen op de motivering waarom er sprake is van een overtreding van een zorgplicht of doelvoorschrift. Tegelijkertijd zorgt de beleidsruimte van gemeenten ervoor dat gemeenten elk hun eigen voorschriften en regels kunnen stellen, waardoor actuele kennis nodig is van de regels die in een gebied gelden.

Hieronder zijn de belangrijkste wijzigingen voor handhaving weergegeven. Voor een deel bestaat hier overlap met vergunningverlening. In die gevallen is verwezen naar paragraaf 3.1, vergunningverlening.

1. De zorgplicht wordt prominenter

De Omgevingswet bevat een algemene zorgplicht. Dit houdt in dat zowel overheden, bedrijven als burgers verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Deze algemene zorgplicht is vooral een vangnet als er geen specifieke decentrale regels of rijksregels van toepassing zijn. Als deze specifieke decentrale of rijksregels er wel zijn, geldt de algemene zorgplicht niet meer. Een specifieke zorgplicht is daarentegen toegespitst op specifieke activiteiten voor concreet genoemde belangen. Zowel in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) als het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) staan specifieke zorgplichten, voor bijvoorbeeld milieubelastende activiteiten, uitvoeren van bouw- en sloopactiviteiten en het brandveilig gebruik van een gebouw. Ook in omgevingsplannen en de omgevingsverordening kunnen specifieke zorgplichten worden opgenomen. Deze specifieke zorgplichten maken duidelijk wat er wel en niet moet gebeuren. Bijvoorbeeld dat degene die verantwoordelijk is voor een activiteit, de beste beschikbare technieken (BBT) gebruikt.

In de Omgevingswetten is het aantal zorgplichten uitgebreid. Daarnaast geldt de zorgplicht naast de voorschriften uit een vergunning, waardoor er altijd een vangnet beschikbaar is voor toezicht en handhaving.

Voorbeeld specifieke zorgplicht: opslaan van drijfmest, digestaat of dunne fractie in een mestbassin

Voor het opslaan van drijfmest, digestaat of de dunne fractie in een mestbassin zijn in het Bal regels opgenomen in de artikelen 4.855 tot en met 4.859. In de toelichting bij artikel 4.858 staat dat degene die de activiteit verricht de staat van het mestbassin en de afdekking regelmatig moet controleren. Ook moet hij gebreken direct verhelpen. Dit valt onder de specifieke zorgplicht van artikel 2.11.

Afhankelijk van het type mestbassin moet men in ieder geval controleren op roestvorming, scheuren, krimp of uitzetting van hout, beschadigingen van het gebruikte folie. Ook de leidingen buiten het mestbassin en de afdichtingen van doorgangen in bodem, wanden of afdekking van het mestbassin moeten worden gecontroleerd. Dat geldt ook voor de aanrijdbeveiligingen zoals stoepranden, buizen en hekwerken en het dijklichaam.

Controleren bij toezichtsbezoek

Bij een toezichtsbezoek kan relatief eenvoudig na gegaan worden of de eigenaar-gebruiker van het mestbassin aan de eisen heeft voldaan door te beoordelen of het mestbassin en de afdekking in goede staat zijn.

2. Flexibiliteitsregeling¹²

Zie paragraaf 3.1. De flexibiliteitsregeling kan ook toegepast worden op handhavende bevoegdheden. Deze kunnen voor een geval of voor een gebied worden overgedragen aan een ander bestuursorgaan.

3. Meldingsplicht

Onder het huidige recht bestaan verschillende meldplichten. Het niet naleven van deze meldplichten betekent dat een administratief voorschrift is overtreden. Dit heeft geen gevolgen voor het uitvoeren van de activiteit als zodanig. De activiteit is ook zonder melding legaal, zo lang aan de betreffende zorgplicht en algemene regels wordt voldaan. Handhaving op het niet tijdig of correct melden, kan dus niet leiden tot het

¹² art. 5.16 Ow

stilleggen van de activiteit. Dat kan alleen indien de activiteit zelf in strijd is met de zorgplicht of algemene regels.

Onder de Omgevingswet wordt onderscheid gemaakt tussen informatie- en meldplichten, zoals uitgelegd onder punt 7 in paragraaf 3.1. Voor de RUD Utrecht betekent dit dat afgewogen moet worden hoe deze nieuwe mogelijkheid wordt benut.

4. Dubbele handhavingsbevoegdheid bij samenloop¹³

Bij samenloop zal niet alleen het bevoegd gezag dat de vergunning verleend bevoegd zijn voor toezicht en handhaving, ook het bestuursorgaan dat instemmingsrecht had kan toezicht houden of handhavend optreden voor het deel van de vergunning waarvoor dit instemmingsrecht bestond. Een goede afstemming tussen de verschillende overheidsorganisaties over de handhaving is daarbij belangrijk.

5. Meer algemene regels en minder vergunningplichten

Eén van de verbeterdoelen van de Omgevingswet is het beperken van administratieve lasten. De nadruk ligt hierbij op waar mogelijk het aantal vergunningplichten te beperken en deze daar waar mogelijk te vervangen door algemene regels. In de AMvB's is een aantal vergunningplichten geschrapt en vervangen door algemene regels. In hoeverre gemeenten en provincies dit voorbeeld gaan volgen moet blijken uit de omgevingsverordening en omgevingsplannen. Een verschuiving van vergunningplichten naar algemene regels betekent een verschuiving van toetsen voorafgaand aan de activiteit naar toetsing achteraf. Hierbij is een verschuiving naar meer toezicht en handhaving te verwachten.

6. Intrekken van een begunstigende beschikking als sanctie¹⁴

In de Ow gaat het in dit verband om intrekking van een omgevingsvergunning. In de Awb komt het intrekken van een begunstigende beschikking als sanctie niet voor. Sommige wetten kennen deze mogelijkheid al, zoals de Wet milieubeheer. Zo biedt artikel 18.17 van de Wm de mogelijkheid om een emissievergunning bij wijze van sanctie in te trekken. De mogelijkheid voor het toepassen van deze sanctie wordt nu voor het gehele omgevingsrecht beschikbaar gesteld.

7. Handhaving bij projectbesluit¹⁵

Handhaving van projectbesluit geschiedt door bestuursorgaan dat besluit heeft genomen. Projectbesluit kan zelfstandig als omgevingsvergunning gelden. Handhaving van een projectbesluit omvat daarmee automatisch ook het handhaven van onderdelen van het besluit die als omgevingsvergunning gelden.

8. Omgevingsplan, omgevingsverordening en omgevingsvergunningen als basis voor toezicht en handhaving

Gemeenten en provincies kunnen invulling geven aan de bestuurlijke afwegingsvrijheid door gebiedsspecifieke regels aan activiteiten te koppelen. Dit betekent dat gemeenten voor vergelijkbare activiteiten andere regels hebben. Bij handhaving moet steeds worden gekeken welke decentrale regels gelden naast de rijksregels of een omgevingsvergunning.

3.4 Advisering en het omgevingsplan

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021 krijgt de RUD Utrecht te maken met een veranderende rol en manier van werken. Dit betekent een verschuiving naar de voorkant van het proces, waarbij de RUD Utrecht vanuit een adviesrol expertise inbrengt in het ruimtelijke ordeningsproces, zoals gebiedsontwikkelingen of vraagstukken rond de energietransitie. Het omgevingsplan zal hierin een belangrijke rol spelen. Het omgevingsplan bevat de gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving en komt in de plaats van de bestemmingsplannen die binnen het gemeentelijke grondgebied van toepassing zijn. Bestemmingsplannen hebben echter betrekking op een goede ruimtelijke ordening en niet op het bredere begrip 'fysieke leefomgeving'. Dit betekent dat het omgevingsplan in principe ook regels zal bevatten die nu nog in gemeentelijke verordeningen zijn opgenomen of regels op het gebied van milieu of

¹³ 18.1 jo 4.1.1 Ow

¹⁴ 18.10 Ow

¹⁵ 18.3 Ow

horeca die nu nog op Rijksniveau worden geregeld. Dit betekent dat in plaats van in vergunningvoorschriften regels voor bepaalde onderwerpen geregeld worden in het omgevingsplan.

3.5 Digitalisering en dienstverlening

Het DSO biedt het digitale loket waar initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden snel kunnen zien wat is toegestaan in een bepaald gebied in de fysieke leefomgeving. Via het DSO kunnen zij vergunningen aanvragen, meldingen doen en zien welke regels en beleid van toepassing zijn op een locatie. De basis hiervoor zijn de omgevingsdocumenten die in het DSO zitten. Dit zijn bijvoorbeeld omgevingsvisies, omgevingsverordeningen en -plannen, projectbesluiten en programma's. Overheden leggen daarin onder meer vast wat wel en niet mag op een locatie. Het DSO zorgt voor samenhangende, eenduidige en toegankelijke informatie van goede kwaliteit. Hoe goed inwoners en initiatiefnemers informatie kunnen vinden in het DSO is afhankelijk van wat overheden erin stoppen. Dan gaat het niet alleen om omgevingsdocumenten, maar ook om de doorzoekbaarheid en vindbaarheid van specifieke regels voor een locatie of de mogelijkheid om door een vergunningaanvraag geloodst te worden. Hiervoor worden bijvoorbeeld vragenbomen gemaakt. Gemeenten zijn vrij om te kiezen hoe goed ze dit voor inwoners en initiatiefnemers inrichten. Het dienstverleningsniveau, maar ook de hoeveelheid werk voor vergunningverleners is hiervan mede afhankelijk.

De Omgevingswet regelt het DSO. Op basis van de Omgevingswet worden regels gesteld aan:

- Voorzieningen die onderdeel zijn van het stelsel, zoals een landelijk knooppunt waar alle informatie bij elkaar komt en een register voor omgevingsdocumenten
- Gemeenschappelijke definities (in de standaarden)
- In- en uitgaande gegevensstromen, zoals de aanlevering van omgevingsdocumenten aan het register omgevingsdocumenten
- Kwaliteitseisen voor gegevens
- Taken en verantwoordelijkheden van de verschillende organisaties
- Praktische regels over deze onderwerpen komen in het Invoeringsbesluit en de Invoeringsregeling.

Voor de RUD Utrecht heeft het DSO invloed op de werkwijze en processen:

1. *Aanvraagvereisten bij digitalisering*

In de Omgevingswet zijn regels gesteld over de aanvraagvereisten voor een omgevingsvergunning.¹⁶ In het geval van algemene maatregelen van bestuur kunnen er nadere regels worden gesteld over de manier waarop een aanvraag voor een omgevingsvergunning moet worden ingediend. Bij ministeriële regelingen worden regels gesteld over de gegevens die een aanvrager van een omgevingsvergunning moet verstrekken. In het geval van een omgevingsplanactiviteit kunnen ook in het omgevingsplan regels worden gesteld over welke gegevens moeten worden verstrekt. Echter hoeven deze bovengenoemde gegevens natuurlijk niet te worden verstrekt als het bevoegd gezag al over deze gegevens beschikt.

Ook is er een aanvraagvereiste participatie opgenomen onder de Omgevingswet, zoals genoemd onder punt 4 paragraaf 3.1. In het geval van een ministeriële regeling worden er regels gesteld over participatie waaraan voldaan moet worden. In het geval van omgevingsplanactiviteiten kan de gemeenteraad aanvullende eisen aan participatie stellen voor de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een buitenlandse omgevingsplanactiviteit waarvoor het college van B&W bevoegd gezag is.

Op 1 januari 2021 moet het bevoegd gezag (of de uitvoeringsorganisatie) een aanvraag voor een omgevingsvergunning kunnen ontvangen vanuit het DSO, conform de daarvoor geldende standaard. Daarnaast is het juridisch verplicht dat provincie, waterschap en gemeente alle benodigde informatie beschikbaar hebben gesteld die nodig is om het aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook hun eigen gestelde aanvraagvereisten zijn meegenomen voor de vergunningcheck, zie punt 2 hieronder.

¹⁶ Art. 16.55 Ow

2. Digitaal vergunning verlenen

De inwerkingtreding van de Omgevingswet betekent ook een nieuw digitaal systeem, het Digitaal Systeem Omgevingswet (DSO). Er komt straks één landelijke voorziening (DSO-LV) welke voorziet in het elektronisch ontsluiten van de informatie en het elektronisch kunnen indienen van een aanvraag, het doen van een melding, het verstrekken van gegevens en bescheiden. Het DSO vervangt een aantal bestaande toepassingen: Omgevingsloket Online (OLO), de Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en Ruimtelijkeplannen.nl. Het systeem moet straks gebruiksvriendelijker zijn dan deze huidige toepassingen. Straks kan er via het DSO-LV informatie worden getoond uit omgevingsplannen, projectbesluiten, omgevingsverordeningen, waterschapsverordeningen, de Omgevingsregeling, omgevingsvisies, voorbereidingsbesluiten, reactieve interventies, en instructies. Elk bevoegd gezag kan in het DSO-LV regels ter beschikking stellen uit eigen besluiten en rechtsfiguren op grond van de Omgevingswet.

Eén van de onderdelen van het Omgevingsloket is de vergunningcheck. Initiatiefnemers kunnen via een vragenboom zien of ze hun idee mogen uitvoeren op een bepaalde locatie en of ze daar wel of niet een vergunning voor nodig hebben. Deze vragenbomen zijn interdisciplinair. De eerste stap van de vergunningcheck is het kiezen van een locatie. Daarna moet de initiatiefnemer aangeven welke werkzaamheden hij wil uitvoeren. Hierbij is het mogelijk om meerdere werkzaamheden aan te geven. Als laatste stap moet een initiatiefnemer via een vragenboom een aantal vragen beantwoorden die bij deze werkzaamheden horen. Uiteindelijk zijn er vijf resultaten mogelijk: plichtenvrij, contact opnemen met bevoegd gezag, informatieplicht, meldplicht of verbod. Overheden bepalen zelf voor welke werkzaamheden zij een vergunningcheck inrichten en welke vragenbomen ze daarvoor maken. Voor de vragenbomen is het handig dat overheden de juridische regels omzetten naar begrijpelijke toepasbare regels.

4. Themagerichte veranderingen

In hoofdstuk 3 zijn de belangrijkste algemene wijzigingen weergegeven. Dit zijn de wijzigingen die onafhankelijk van het thema veranderen. In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste veranderingen per thema in kaart gebracht. Voor de thema's bodem, complexe bedrijven, duurzaamheid en energie, externe veiligheid, geluid, geur, m.e.r, lozingen, trillingen en vuurwerk zijn de verandering in tabelvorm weergegeven. Hierbij wordt steeds geschetst hoe het nu geregeld is en hoe het straks onder de Omgevingswet geregeld is.

4.1 Bodem

Op het gebied van bodem worden onder Omgevingswet alle gemeenten straks het bevoegd gezag voor bodemsanering, waar dat nu nog de provincies en een aantal gemeenten zijn. Hierdoor krijgen gemeenten meer ruimte om lokale afwegingen te maken op het gebied van bodem. Gemeenten moeten in hun omgevingsplan normen en kaders opstellen voor bodemsanering. Hierbij moeten wel de voorkeurswaarde en de maximale waarde (onaanvaardbare risico's voor de gezondheid) die door het Rijk is het gesteld in acht worden genomen. Onder de voorkeurswaarde is de bodem geschikt voor een bepaalde functie. De ruimte die zit tussen de voorkeurswaarde en maximale waarde is de beleidsvrijheid die een gemeente heeft om gebiedsgericht te bepalen welke eisen worden gesteld aan de bodemkwaliteit bij ontwikkelingen. De waarden staan straks in het Aanvullingsbesluit bodem. Ten slotte moeten gemeenten aandachtsgebieden aanwijzen waar een redelijke kans bestaat dat de voorgenomen functie kan leiden tot risico's voor de gezondheid en waar dus bodemonderzoek verplicht is bij activiteiten van enige omgeving in hun omgevingsplan.

Huidig	Omgevingswet
*Wbb, provinciale milieuverordening *Meldingssytematiek is opgenomen in het Besluit uniforme regels, Besluit bodemkwaliteit en RKG-regeling	*De Wbb-taken verschuiven van de provincie naar de gemeenten. *Kleinschalig grondverzet met sterk verontreinigde grond hoeft niet te worden gemeld bij het bevoegd gezag. *Gemeente kunnen in hun omgevingsplan aanvullende regels opstellen.
Besluit lozen buiten inrichtingen	Regels worden opgenomen in het BAL en de bruidsschat (omgevingsplan)
Bestaande regels nu vervat in Wbb, Bbk en Besluit uniforme saneringen (BUS)	* Grond: Bevoegd gezag verandert (!): alle gemeenten worden BG, provincie niet meer. * Grondwater: BG wordt de provincie. * Overgangsrecht: beschikte gevallen blijven Wbb. Zorgplicht blijft bestaan. * Wijzigingen in aanpak: 1) Sanering van verontreiniging gekoppeld aan een activiteit, niet aan risico gekoppeld. 2) Werken via standaard aanpak, indien niet mogelijk dan aanvullend regelen met maatwerkregels in OP of maatwerkvoorschriften. 3) vergroten bestaande afwegingsruimte i.p.v. centraal gereguleerde aanpak (zie ontwikkelen normenkader); 4) besluitvormingsprocedures worden korter, veelal afdoen via meldingen in plaats van beschikkingen. 5) Eisen aan onderzoek nader in te vullen in OP.
* Op dit moment wordt, in een geval van ernstige bodemverontreiniging, een kadastrale aantekening gemaakt.	* Alle geregistreerde gevallen in het kadaster blijven bestaan voor gevallen onder het overgangsrecht [red.: lopende discussie met BZK]. * Alle meldingen over bodemactiviteiten worden geregistreerd in het DSO. Voor belanghebbenden is hiermee onvoldoende inzichtelijk wat de bodemkwaliteit is.

Huidig	Omgevingswet
* In het activiteitenbesluit en WM zijn milieuregels opgenomen, ook die van bodem. Ook de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming speelt hierin een rol.	* In het Bal zijn standaardisen bodem opgenomen voor alle SEVESO- en IPPC-(± niet-BRZO) bedrijven. Andere activiteiten blijven vergunningsplichtig. * De NRB vervalt en wordt vervangen door een BBT (best beschikbare toepassingen) document. * Het nulonderzoek vervalt, maar eindsituatieonderzoek blijft bestaan.
* Generieke interventiewaarden voor grond en grondwater zijn door het Rijk vastgesteld. * Dit geldt ook voor de achtergrond- en maximaalwaarden (MW) voor bepaalde functies. Voor de MW mag het bevoegd gezag afwijken binnen bepaalde spelregels.	* De gemeente, in haar rol als bevoegd gezag, mag zelf (functionele of generieke) saneringswaarden vaststellen tot het ernstig risiconiveau humaan (ERC-humaan). Het ERC-humaan wordt dus in feite de bovengrens en wordt door het Rijk bepaald. * De gemeente mag zelf andere criteria meenemen bij het vaststellen van lokale waarden, bijvoorbeeld ernstig ecologisch risico en verspreiding. * De spelregels voor het vaststellen van lokale maximale waarden blijven hetzelfde.

4.2 Complexe bedrijven

Huidig	Omgevingswet
Complexe bedrijven zijn nu niet gedefinieerd. Nu vallen vergunningplichtige bedrijven naast een vergunning ook nog onder algemene milieuregels. (H2,3 en 5 AB) dus niet H4 AB. Onderwerpen H4 staan in de vergunning.	Met de term "complexe bedrijven" wordt een aantal categorieën bedrijven aangeduid: limitatief genoemd in afdeling 3.3 BAL Voor deze categorie ontstaan 3 vindplaatsen voor de milieuregels. * Milieuregels uit het Omgevingsplan * Milieuregels volgend uit afdeling 3.2 en 3.3 van het Bal * Regels uit de vergunning, voor zover niet elders geregeld * Regels uit het Besluit Bouwwerken Leefomgeving.
BRZO is aparte regelgeving	Regels uit het BRZO komen deels in het Bal, maar ook deel bijvoorbeeld Domino-aanwijzing, kan in Omgevingsplan terug moeten komen
Regels over geluid, trilling, geur en EV staan over het algemeen in de provinciale vergunning. Hier heeft Provincie dus invloed	Regels staan in vergunning, Bal of Omgevingsplan. Ook voor provinciale bedrijven staan regels over geluid, trillingen, geur en EV in gemeentelijk omgevingsplan en optioneel in de vergunning.

4.3 Duurzaamheid en energie

Waar en hoe maatregelen voor energiebesparing en duurzaamheid onder de Omgevingswet wordt geregeld verandert. Gemeenten hebben de mogelijkheid om in het omgevingsplan hier regels voor te stellen.

Huidig	Omgevingswet
In art. 2.15 Activiteitenbesluit is de verplichting opgenomen om (onder meer) energiebesparende maatregelen te nemen. Energieverbruik is geen criterium om type B te worden.	Groepen bedrijven/inrichtingen die nu onder 2.15 Activiteitenbesluit vallen, kennen straks geen verplichting meer om energiebesparende maatregelen te nemen. Verder moet worden gezien wát de energiebesparende producten nu zijn en die moeten worden vertaald in producten voor de Omgevingswet.

Huidig	Omgevingswet
n.v.t.	In het omgevingsplan en de omgevingsvisie kan beleid en regels over duurzaamheid en energie worden opgenomen.
Vallen thans onder de verplichting Artikel 2.15 van Activiteitenbesluit om energemaatregelen te treffen.	Vallen onder de Omgevingswet niet meer onder deze verplichting omdat o.a. deze categorieën niet meer als activiteit in BAL genoemd worden.
Thans bespaarverplichtingen (met in de MJA-koppeling met verduurzamingsopgave).	Er ontstaat een 'gat' voor alles dat niet in de lijst met EM zit. Daarnaast niks meer kunnen is in sommige gevallen te weinig > bijv. geen maatregelen zoeken of treffen op proces dat grotendeels je verbruik bepaalt, omdat dat proces niet in de EM is beschouwd.

4.4 Externe veiligheid

Onder de Omgevingswet krijgen gemeenten geen nieuwe afwegingsruimte op het gebied van externe veiligheid. Wel moeten gemeenten straks specifieke aandachtsgebieden aanwijzen in hun omgevingsplan om duidelijkheid te bieden over mogelijke gevaren bij een voorval met gevaarlijke stoffen bij de ontwikkeling van nieuwe initiatieven. Daarnaast komt er een nieuwe categorie objecten: de zeer kwetsbare objecten. Vestiging van deze categorie is niet toegestaan in aandachtsgebieden.

Huidig	Omgevingswet
Verantwoording GR (Fn-curve) Wordt nu berekend en in een grafiek getoond. Ten opzichte van oriëntatiewaarde getoetst en bij overschrijding moet deze worden verantwoord door het bevoegd gezag.	<p>Introductie aandachtsgebieden en voorschriftgebieden.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Voorschriftgebieden komen in het omgevingsplan. 2) Aandachtsgebieden kunnen in het omgevingsplan komen (ambitieuw). 3) Omvang aandachtsgebieden volgt uit BKL en BAL. 4) Binnen aandachtsgebieden alleen zeer kwetsbare gebouwen die voldoen aan BBL (bouw-eisen). 5) Binnen voorschriftgebieden in omgevingsplan bouw/omgevingmaatregelen getroffen moeten worden (BBL) of gelijkwaardigheid. Dus mogelijk advies over 'bouwen'. 6) Voorschriftgebieden kunnen kleiner zijn dan aandachtsgebieden (besluit bevoegd gezag met onderbouwing). 7) Fn-Curve wordt waarschijnlijk enkel nog door experts gebruikt (voor bepaling mogelijke persoonsdichtheden in aandachtsgebied of motivering dat voorschriftgebied kleiner is dan aandachtsgebied)
nvt	Omgevingsmaatregelen mogelijk: grondslag art 4.1 Ow: Bijvoorbeeld: Vluchtroutes, aantal mensen en blusvoorzieningen

4.5 Geluid

Bedrijfsmatige activiteiten

Onder de Omgevingswet krijgen gemeenten de mogelijkheid om een bepaald geluidsniveau vast te leggen in het omgevingsplan. Dit kan gebiedsspecifiek. Uitgangspunt hierbij zijn de standaardwaarden op de gevel van geluidsgevoelige gebouwen en de geluidsgevoelige locaties vanwege bedrijfsmatige activiteiten voor het langtijdgemiddeld geluidsniveau en de grenswaarde (maximaal geluidsniveau) in geluidsgevoelige ruimten van in -en aanpandige geluidsgevoelige gebouwen. Hierbij gaat het om de (gecumuleerde) geluidsbelasting bij geluidsgevoelige gebouwen en locaties.

Verkeerslawaaï

Onder de Omgevingswet krijgen gemeenten op het gebied van verkeerslawaaï meer afwegingsruimte. Gemeenten moeten straks onder de Omgevingswet een basiskaart vaststellen van de geluidsemisatie van hun gemeentelijke wegen en de lokale spoorwegen in het referentiejaar. Gemeenten moeten hiermee rekening

houden in hun omgevingsplan en kunnen daarin ook kaders en normen opstellen voor verkeerslawaaï. Dit normenkader wordt gemaakt aan de hand van drie soorten landelijke waarden: een standaardwaarde, een grenswaarde en een binnenwaarde. Gemeenten kunnen, wanneer goed gemotiveerd, afwijken van de standaardwaarde, een grenswaarde.

Huidig	Omgevingswet
<p>In het Activiteitenbesluit (AB) staan geluidsvoorschriften opgenomen voor meldingsplichtige bedrijven. De geluidsnormen geven aan welke belasting bij de gevel van een woning toelaatbaar is in de dag-, avond-, of nachtperiode.</p>	<p>Deze regels komen niet terug in het Bal. Ze komen via de instructieregels uit het Bkl en/of de Bruidsschat in het Omgevingsplan</p>
<p>In milieuvergunningen zijn momenteel geluidsvoorschriften opgenomen voor vergunningplichtige bedrijven. De geluidsnormen geven aan welke belasting bij de gevel van een woning toelaatbaar is in de dag-, avond-, of nachtperiode.</p>	<p>Bij vergunningplichtige bedrijven komen deze regels optioneel terug in de vergunning, ze worden in ieder geval opgenomen in het Omgevingsplan.</p>
<p>Industrieterreinen waarop (aangewezen) activiteiten worden verricht die in aanzienlijke mate geluid veroorzaken moeten o.b.v. de Wgh zijn gezoneerd. De geluidzones zijn in bestemmingsplan vastgelegd.</p>	<p>In het omgevingsplan zijn 'omgevingswaarden' geluidsproductieplafonds vastgesteld. Dit is i.i.g. verplicht rondom industrieterreinen waar (aangewezen) activiteiten worden verricht die in aanzienlijke mate geluid veroorzaken.</p>
<p>Toetsingskader is het Activiteitenbesluit; Opstellen van maatwerkvoorschriften</p>	<p>Het begrip inrichting vervalt. Voor de meldingsplichtige milieubelastende activiteiten kan het van belang zijn om ze expliciet als één mba te beschouwen. Dit zal dan als regel moeten zijn opgenomen in het omgevingsplan. Mogelijk dat een gemeente gebiedsgerichte kwaliteit wil in het omgevingsplan. De regels (immissie) zullen per functie al dan niet gebiedsgericht al dan niet per locatie moeten worden opgenomen in het omgevingsplan. Het omgevingsplan wordt het toetsingskader. Mogelijk kan het maatwerk vervallen als het maatwerk is opgenomen in het omgevingsplan. In 2021 ontvangt elke gemeente als vangnet een bruidsschat waarin onder andere de algemene geluidregels uit het Activiteitenbesluit zijn opgenomen. 1 januari 2029 moeten alle noodzakelijk regels voor geluid zijn opgenomen in het omgevingsplan.</p>
	<p>Monitoring verkeerslawaaï wordt een vijfjaarlijkse verplichting voor alle gemeente. Het begrip 30 km/uur weg vervalt. Het minimumniveau wordt gelegd op 1000 mvt/etmaal. Op basis van de BGE wordt de saneringsvoorraad voor het rijk vastgesteld. De BGE is een wettelijk verplichte monitoringsparameter.</p>
<p>Wanneer gebouwd wordt binnen een geluidzone, moet er akoestisch onderzoek worden uitgevoerd. Op basis van het akoestisch onderzoek worden 'hogere waarden'-besluit genomen. Deze besluiten</p>	<p>Bij wijziging van een weg of aanleg van een weg dient getoetst te worden aan de standaardwaarde en grenswaarde die vastgelegd zijn in het omgevingsplan. Wanneer bij het toelaten van een geluidgevoelig gebouw de standaardwaarde wordt overschreden, het gezamenlijk geluid beoordeeld wordt.</p>

Huidig	Omgevingswet
moeten worden geregistreerd in het kadaster.	
Verlenen van hogere grenswaarden bij reconstructies en nieuwe weg aanleg provinciale wegen. Volgens de Wgh is er sprake van een reconstructie als het verschil voor en na meer is dan 1,5 dB.	Bij wijziging van een weg of aanleg van een weg dient getoetst te worden aan de standaardwaarde en grenswaarde die vastgelegd zijn in het omgevingsplan
APV bevat een vangnet artikel. De circulaire bouwlawaai wordt als toetsingskader gebruikt.	De circulaire bouwlawaai vervalt. De regelgeving uit de circulaire bouwlawaai zal moeten worden opgenomen in het omgevingsplan.
Volgens de Wgh is er sprake van een reconstructie als het verschil voor en na meer is dan 1,5 dB.	Het begrip reconstructie vervalt. Hiervoor in de plaats komt wijziging van een (spoor)weg. Hier gaat het om wijzigingen in een geluidzone en die wijzigingen (als het gaat om geluidgevoelige bestemmingen) zijn gereguleerd De akoestische consequenties van een wijziging van het omgevingsplan waardoor er een wijziging van een weg wordt toegestaan moeten zijn onderzocht. Dit is niet veel anders dan nu het geval is. Wat nieuw is dat als er een toename is van 1,5 dB of meer, dat er dan ook overwogen moet worden of er maatregelen moeten worden getroffen (BGE). Ook het BGE zal mogelijk moeten worden aangepast. Bij wijziging van een weg of aanleg van een weg dient getoetst te worden aan de standaardwaarde en grenswaarde die vastgelegd zijn in het omgevingsplan
Wijziging in de omgeving binnen een aandachtsgebied is niet gereguleerd tenzij de wijziging nieuwbouw betreft waarvoor HW moeten worden vastgesteld.	Alle wijzigingen in de omgeving binnen een aandachtsgebied zijn gereguleerd. Hier gaat hier ook alleen om wijzigingen die betrekking hebben op geluidgevoelige gebouwen
De begrippen geluidgevoelige gebouwen en geluidgevoelige ruimte zijn "gedefinieerd" in de wet- en regelgeving	Deze begrippen zijn gewijzigd ten opzichte van de huidige wet- en regelgeving. Zo zijn nu alle keukens, gymzalen en praktijklokalen in de Omgevingswet aangewezen als een geluidgevoelige ruimte. Als niet expliciet nevenfuncties, bijvoorbeeld een garage of een zolder, zijn opgenomen in het omgevingsplan als niet geluidgevoelige ruimten, moeten deze ruimte worden beschouwd als geluidgevoelig. Als een geluidgevoelig gebouw niet gebruikt mag worden in de nacht- en/of avondperiode, moet niet geregeld zijn in het omgevingsplan.

4.6 Geur

Het Rijk beperkt de definitie van geurgevoelige gebouwen tot wonen, onderwijsgebouwen, gezondheidszorg (met bedfunctie), kinderopvang, woonwagens en woonboot. Doordat het Rijk zich hiertoe beperkt, ontstaat er meer afwegingsruimte voor gemeenten en kunnen dan ook zelf geurgevoelige gebouwen aanwijzen in hun omgevingsplan. Ook kunnen gemeenten bij bepaalde zwaarwegende economische belangen of andere zwaarwegende maatschappelijke belangen immisiewaarden vaststellen voor geur die hoger zijn dan de nationaal geldende grenswaarden. Deze wordt dan in het omgevingsplan opgenomen.

Huidig	Omgevingswet
Geurregels staan per activiteit geregeld in het Activiteitenbesluit of in de vergunning	Geurregels komen via de instructieregels uit het Bkl en/of de Bruidsschat in het Omgevingsplan.

4.7 Licht

Licht wordt straks geregeld in het omgevingsplan.

Huidig	Omgevingswet
Assimilatieverlichting en sportveldverlichting is nu geregeld in het Activiteitenbesluit. In toelichting worden meetmethodes uit NSVV-richtlijn genoemd	Assimilatieverlichting wordt in BAL geregeld, Sportveldverlichting via Bruidsschat in Omgevingsplan. Verder via algemene of specifieke zorgplicht NSVV-richtlijn wordt niet meer genoemd

4.8 Luchtvaart

Regels voor beperkingengebiedactiviteit bij regionale luchthavens

Voor een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot een burgerluchthaven van regionale betekenis zijn Gedeputeerde Staten bevoegd gezag. Voor het uitvoeren van zo'n activiteit geldt een vergunningplicht als het gaat om het plaatsen of aanleggen van objecten die in strijd zijn met een regel over de maximale hoogte van objecten uit het luchthavenbesluit van die luchthaven. Een uitzondering hierop is een activiteit waarvoor vergunning nodig is voor een omgevingsplanactiviteit of als het gebouw voldoet aan de daarvoor geldende hoogtebeperking in het omgevingsplan

Een vergunning kan alleen verleend worden als het geen nadelige gevolgen heeft voor de staat en de werking van de luchthaven. Hierbij zijn verschillende deelbelangen, waaronder in ieder geval:

- veilig gebruik van de luchthaven
- doelmatig beheer van de luchthaven
- ongestoorde verkeersafwikkeling bij luchthavens
- mogelijkheid tot verruiming of wijziging van de luchthaven

Deze beoordelingsregels gelden alleen voor vergunningplichtige beperkingengebiedactiviteiten bij luchthavens.

De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft recht van advies en instemming voor een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit bij een burgerluchthaven van regionale betekenis. Het instemmingsrecht is een gedeeltelijke voortzetting van de 'verklaring veilig gebruik' uit artikel 8.49 van de Wet luchtvaart. Het doel is om zeker te stellen dat de veiligheid van het luchtruim niet in gevaar komt door het verlenen van de omgevingsvergunning.

4.9 Luchtkwaliteit

Voor luchtkwaliteit biedt het Bkl onder de Omgevingswet straks geen mogelijkheden om een slechtere luchtkwaliteit vast te stellen. Er is dus niet meer lokale afwegingsruimte op het gebied van luchtkwaliteit onder de Omgevingswet. EU-regelgeving is leidend op het gebied van luchtkwaliteit. Wanneer luchtkwaliteit beter is in een bepaald gebied in een gemeente, kan een gemeente een lokale omgevingswaarde of regels stellen om deze kwaliteit te behouden. Hierbij geldt dan wel een verplichting om te monitoren.

Huidig	Omgevingswet
Luchtkwaliteit moet worden betrokken bij vergunningverlening voor een inrichting (5.16 Wm). Getoetst wordt aan NIBM en NSL.	Milieukwaliteitseisen van hs. 5 Wm worden vervangen door (rijks-)omgevingswaarden > deze gelden sowieso. Gemeenten kunnen in omgevingsplan als 'stand-still' een omgevingswaarde opnemen.

Huidig	Omgevingswet
Europese streef- en grenswaarden moeten worden nagekomen/gehandhaafd.	Europese streef- en grenswaarden worden onder Omgevingswet 'omgevingswaarden' waarin of een inspannings- of resultaatsverplichting is opgenomen. Bij (dreigende) overschrijding moet verplicht een programma worden opgesteld. Dit laatste is bij NO2- en PM10-norm een verplichting voor B&W.

4.10 m.e.r.

Huidig	Omgevingswet
Wet milieubeheer (en besluit-m.e.r.) maakt onderscheid in plan-m.e.r.; besluit-m.e.r. en m.e.r.-beoordeling.	* Bijna alle procedurele regels zijn geschrapt * Vereenvoudiging door aanwijzing m.e.r.-plicht en m.e.r.-beoordeling in één lijst; * Gerichtere toepassingen grensoverschrijdende bepalingen (relevant voor provincie Zeeland).
Het is nu een gesloten systeem wanneer er sprake is van een plan-m.e.r.-plicht (gelet op kolom 3 van het besluit-m.e.r.). Er moet thans altijd een uitgebreide (m.e.r.-) procedure worden gevolgd.	* Verplichte kennisgeving bij start plan-m.e.r. is vervallen; * Er ontstaat een open systeem > er wordt meer vanuit inhoud beoordeeld of sprake is van een plan-m.e.r. plicht (let op: de omgevingsplannen en omgevingsvisies zijn wel genoemd)
* Plan-m.e.r. beoordeling heeft nu geen wettelijke basis (staat alleen in de toelichting van de Wm) (let op: deze figuur wordt in de praktijk wel toegepast).	* Plan-m.e.r.-beoordeling is wettelijk geregeld * Plan-m.e.r.-beoordeling kan procedures verlichten
* Er zijn nu twee procedures (een zware en een lichte) * Er zijn procedurele regels t.a.v. het voortraject	* Er komt één procedure project-m.e.r. * Er is sprake van minimale procedurele regels (het voortraject is verdwenen) * Er bestaat geen verplicht advies van Commissie-m.e.r. meer * De project-m.e.r.-plicht is gekoppeld aan andere besluiten
* Er zijn nu twee procedures (een vormvrije en een formele)	* Er is weer sprake van één beoordelingsprocedure, die grotendeels overeenkomt met de vormvrije m.e.r.-beoordelingsprocedure van dit moment, behalve in de procedure waarin nu vooraf een besluit moet worden genomen.

4.11 Natuur

Met de aanvullingswet natuur wordt de wet natuurbescherming geïntegreerd in de Omgevingswet. De belangrijkste veranderingen met de Omgevingswet ten opzichte van de Wet natuurbescherming, zijn:

- De mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op ontwerp-aanwijzingsbesluiten voor Natura 2000-gebieden en aanwijzingsbesluiten voor bijzondere nationale natuurgebieden verandert. Die geldt onder de Omgevingswet voor eenieder (artikel 16.23 Ow). Onder de Wnb alleen voor belanghebbenden.
- Gemeentelijke verordeningen regelen nu vaak dat een vergunning nodig is voor het kappen van bomen binnen de bebouwde kom. Met de Omgevingswet worden deze regels in het omgevingsplan opgenomen.

4.12 Ontgrondingen

Onder ontgroning verstaan we alle werkzaamheden die iets aan of in de hoogteligging van een terrein veranderen. Of waarbij de bodem van een water wordt verlaagd.

Gedeputeerde Staten zijn het bevoegd gezag voor ontgroning op land, in regionale wateren of in het winterbed van rijksrivieren. Bij aanvraag van een omgevingsvergunning voor meerdere activiteiten waarbij de ontgroning minder is dan 100.000 m³ is de gemeente bevoegd gezag en heeft de provincie advies met instemming.

Een ontgrondingsactiviteit is in principe vergunningplichtig tenzij het gaat om één van onderstaande activiteiten of de provincie in de provinciale de omgevingsverordening heeft aangegeven dat het om een vergunningvrij geval gaat. Vergunningvrij zijn in ieder geval:

1. een waterput, reservoir, bassin, vijver, poel of een daarmee vergelijkbare voorziening, als:
 - 1°. grondlagen dieper dan 3 m onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven;
 - 2°. niet meer dan 1.000 m³ wordt ontgraven; en
 - 3°. deze voorziening niet in open verbinding staat met een oppervlaktewaterlichaam,
2. een natuurvriendelijke oever van ten hoogste 10 m uit de insteek van het oppervlaktewaterlichaam;
3. een ander natuurbouwproject, als grondlagen dieper dan 0,5 m onder het oorspronkelijk maaiveld ongemoeid blijven;
4. een opgraving als bedoeld in artikel 1.1 van de Erfgoedwet;
5. het aanleggen, in stand houden, veranderen of verwijderen van buizen, kabels, palen en daarmee vergelijkbare werken;
6. het bouwen, in stand houden of slopen van een bouwwerk;
7. het uitvoeren van een maatregel uit een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit, voor zover het gaat om:
 - 1°. het aanleggen, veranderen of verwijderen van een waterstaatswerk door of namens de waterbeheerder;
 - 2°. het aanleggen, veranderen of verwijderen van een plein, weg, spoorweg, of luchthaven;
8. het uitvoeren van een maatregel uit een omgevingsplan, projectbesluit of omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit als:
 - 1°. de locatie van ontgroning is opgenomen in dat plan, dat besluit of die vergunning;
 - 2°. grondlagen dieper dan 3 m onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven; en
 - 3°. niet meer dan 10.000 m³ grond wordt ontgraven;
9. het onderhouden van een waterstaatswerk door of namens de waterbeheerder;
10. het aanleggen, onderhouden of veranderen van een oppervlaktewaterlichaam door een ander dan door of namens de waterbeheerder, als:
 - 1°. grondlagen dieper dan 3 m onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven; en
11. 2°. het oppervlaktewaterlichaam een bovenbreedte heeft van niet meer dan 6 m, een bodembreedte van niet meer dan 3 m, en als een peilbesluit is vastgesteld, een diepte van niet meer dan 1 m onder dat peil; of
12. het aanleggen, veranderen of verwijderen van een gronddepot op een andere locatie dan een locatie waaraan de functie gronddepot is toegedeeld of waar een milieubelastende activiteit die is aangewezen in hoofdstuk 3 wordt verricht, als:
 - 1°. de grond niet meer dan tien jaar voor het aanleggen, veranderen of verwijderen is neergelegd; en
 - 2°. grondlagen onder het oorspronkelijke maaiveld ongemoeid blijven
13. het treffen van een maatregel in verband met een verontreiniging of aantasting van de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam die is opgenomen in:
 - 1°. een waterbeheerprogramma als bedoeld in artikel 3.7 van de wet; of
 - 2°. het nationaal waterprogramma, bedoeld in artikel 3.9, tweede lid, onder d, van de wet; of b. het treffen van een maatregel die is opgenomen in een inrichtingsplan als bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de Wet inrichting landelijk gebied.
14. Het verbod geldt niet voor het ontgronden om het bodemmateriaal dat voor die maatregelen nodig is, te verkrijgen.

Dit verandert er bij ontgrondingsvergunningen

- De regeling voor planologische medewerking (voor een ontgraving die niet in het bestemmingsplan paste) is vervallen.
- Samenloop en bevoegd gezag.
- In omgevingsverordening kan de provincie aanvullende eisen en regels stellen over bijvoorbeeld vergunningvrije gevallen.

4.13 Trillingen

Voor trillingen komen bepalingen in het omgevingsplan te staan. Daarnaast bestaat er een mogelijkheid om voorschriften in een omgevingsvergunning op te nemen voor zover het vergunningplichtige bedrijven betreft.

Huidig	Omgevingswet
In de vergunning staan voorschriften m.b.t. Trillingen	Bij vergunningplichtige bedrijven komen deze regels optioneel terug in de vergunning, ze worden in ieder geval opgenomen in het Omgevingsplan.

4.14 Vuurwerk

Voor vuurwerk verandert de vindplaats van bepalingen. Deze zijn straks gedeeltelijk in het Bal terug te vinden en gedeeltelijk blijven deze in het vuurwerkbesluit.

Huidig	Omgevingswet
Het Vuurwerkbesluit kent verplichtingen waaraan moet worden voldaan bij het opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk Het deel van het Vuurwerkbesluit met instructies aan het bevoegd gezag voor het vaststellen en wijzigen van bestemmingsplannen zijn opgenomen in het Bal. De overige onderdelen van het Vuurwerkbesluit die bijvoorbeeld gaan over het in de handel brengen, tot ontbranding brengen en verkopen van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik en de daarmee samenhangende vergunningen en toestemmingen blijven geregeld in het Vuurwerkbesluit	De onderdelen van het Vuurwerkbesluit met de verplichtingen waaraan moet worden voldaan bij het opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk zijn overgenomen in de paragrafen 3.2.10 en 4.104 van het Bal. Paragraaf 3.2.10 bevat de reikwijdte, de aanwijzing van de vergunningplichtige gevallen en de richtingaanwijzer. De algemene regels met de verplichtingen, zoals de melding, eisen aan opslagvoorzieningen en veiligheidsafstanden, staan in paragraaf 4.104. De rest blijft in het Vuurwerkbesluit

4.15 Zwemwater

De belangrijkste veranderingen op het gebied van zwemwater zijn:

- De duur van het badseizoen is niet meer landelijk geregeld. Provincies zijn onder de Omgevingswet verantwoordelijk om per locatie het badseizoen vast te stellen.
- De wet verwijst voor zwemwater niet meer naar de 'houder' van een zwemwater. De wetgeving bevat alleen regels voor de provincies en de waterbeheerders. Zij moeten zorgdragen voor zwemwatertaken.
- Een provincie kan een zwemlocatie alleen aanwijzen als de waterbeheerder ermee instemt. In een waterprogramma kan degene die het programma opstelt, de maatschappelijke functie zwemwater toekennen. Maar deze vastlegging is niet meer verplicht.
- Bij zwemlocaties is er niet langer onderscheid tussen C- en D-locaties. Hiermee zijn de regels over onder andere de hygiëne, veiligheid en toezicht op C-locaties komen te vervallen.
- Provincies hebben de mogelijkheid om in hun omgevingsverordening voor zwemwaterkwaliteit ten opzichte van de zwemwaterrichtlijn strengere of aanvullende doelen in de vorm van omgevingswaarden te stellen.

5. Resultaten impact voor de praktijk

Wat betekent de Omgevingswet voor de RUD Utrecht? Deze vraag hebben we aan onze collega's gesteld met als doel meer inzicht te krijgen in de betekenis voor de uitvoeringspraktijk. In vier sessies zijn we in groepen in gesprek gegaan over drie thema's waar naar verwachting iedereen in zijn of haar werk mee te maken krijgt, namelijk:

1. Samenloop, waarbij met andere bevoegde gezagen één vergunning moet worden verleend waarbij één bevoegd gezag de vergunning opstelt en de andere bevoegde gezagen advies (met instemming) hebben.
2. De activiteit staat centraal in plaats van de inrichting, waardoor op veel meer plekken regels over de activiteit staan.
3. Bestuurlijke afwegingsruimte met nadruk op de bevoegdheid van individuele gemeenten om regels te stellen.

Hieronder zijn de resultaten per thema weergegeven.

5.1 Samenloop

Samenloop en vergunningverlening: meer afstemmen, communiceren en samenwerken

De impact van samenloop en het als één bevoegd gezag een integrale vergunning verlenen en de handhaving hiervan wordt als groot ingeschat. Met name de verschuiving naar het vooroverleg met omgevingstafel heeft een grote impact op de RUD Utrecht. Het vergt meer afstemming, communicatie en samenwerking extern en intern. Dit zorgt voor een toename van het werk omdat er meer uren gaan zitten in het afstemmen en het vooroverleg. Mogelijk wordt een deel van deze extra uren teruggewonnen bij de uiteindelijke vergunningverlening. Daarbij wordt het werk politieker omdat er meer bevoegdheden bij de gemeenten zijn neergelegd. Ook zullen er over meerdere aspecten tegelijkertijd een (integraal advies) worden gevraagd. Dit zijn producten die we nu nog niet leveren, waaraan nog niet alle medewerkers gewend zijn en die een aanpassing van de PDC vragen.

Samenloop en vergunningverlening: nadruk op vooroverleg en integrale blik

In het vooroverleg is het belangrijk dat er vanuit de RUD iemand aan tafel zit met een integrale en generalistische blik. Dit is nodig om de gehele aanvraag en alle daarbij behorende aspecten te overzien en daarover vanuit het perspectief van de RUD intern en extern over af te stemmen. Daarnaast blijft de inbreng van specialistisch kennis noodzakelijk.

Samenloop en vergunningverlening: werken met de omgevingstafels uitwerken met ketenpartners

Hoe het proces rondom de omgevingstafel er uit ziet is nu nog onduidelijk. Binnen de regio Utrecht is een werkgroep gestart met als doel te komen tot een voorstel hoe het vooroverleg met een omgevingstafel het beste vormgegeven kan worden. Daarnaast moet het gesprek met onze deelnemers nog gevoerd worden over wat zij van de RUD verwachten. Zien zij de RUD vooral specialistische inbreng leveren of zien zij een grotere rol voor de RUD, waarbij de RUD ook een coördinerende en/of adviserende rol heeft. De rol en de invulling van het proces zal bepalen wat dit precies betekent voor de omvang van het werk.

Samenloop en vergunningverlening: geharmoniseerde procedure

In het formele vergunningverleningsproces zijn ook een aantal belangrijke veranderingen. Ten eerste dat er nog één bevoegd gezag is dat de vergunning verleent. Daarbij geldt er voor alle omgevingsvergunning dezelfde procedure, waarbij in meer gevallen de reguliere voorbereidingsprocedure gaat gelden (8 weken en 12 weken bij samenloop). Bij samenloop hebben de andere betrokken bevoegde gezagen adviesrecht of adviesrecht met instemmingsrecht. Dit zijn nieuwe producten die opgenomen moeten worden in de PDC. Daarnaast moeten de procedures en werkwijze op het nieuwe vergunningverleningsproces moeten worden aangepast. De formats die vanuit Squit worden gebruikt en de teksten in SESAM moeten ook aangepast worden op de nieuwe procedure, maar ook op wie bevoegd gezag is. Ook zullen voor de nieuwe producten advies en instemming nieuwe formats gemaakt moeten worden. Tot slotte moeten de werkwijzen zo zijn aangepast dat gewerkt kan worden met het DSO en de samenwerkingsruimte bij het DSO. Om dit mogelijk te maken moet de RUD zich hierop voorbereiden. Dit vraagt ook iets van de technische inrichting van het werkproces.

Handhaving en samenloop: dubbele handhaving en meer afstemmen

Als er sprake is van samenloop heeft dit consequenties voor handhaving, vanwege de mogelijkheid van dubbele handhavingsbevoegdheid. Het bevoegd gezag dat de gehele vergunning verleend is bevoegd gezag voor toezicht en handhaving voor de gehele vergunning. Het bevoegd gezag dat instemmingsrecht heeft, heeft een toezichts- en handhavingsbevoegdheid voor het deel waarvoor instemming is verleend. Dit vraagt meer afstemming met andere bevoegde gezagen over hoe en wanneer te handhaving. Hierbij zullen we ook moeten afstemmen met gemeenten die geen deelnemers zijn in het geval van samenloop met een provinciale activiteit.

Handhaving en samenloop: RUD ook bevoegd voor toezicht en handhaving op niet RUD-taken

Een potentieel grote verandering voor handhaving volgt uit de gevallen waarbij samenloop is met activiteiten waarvoor geen bevoegd een instemmingsrecht heeft. Dit is bijvoorbeeld het geval in een aanvraag van een provinciale activiteit die als magneetactiviteit wordt aangemerkt in combinatie met een bouwactiviteit. In dat geval is de RUD als enige bevoegd op toezicht te houden en te handhaven op vergunningplichtige (technische) bouwactiviteiten. De omvang van het aantal vergunning waar dit of iets vergelijkbaars speelt is onduidelijk omdat dit mede afhankelijk is van welke activiteiten een initiatiefnemer aanvraagt. Daarbij zal de RUD een keuze moeten maken met deze situaties wordt omgegaan. Willen we deze kennis in huis hebben of willen we hierover afspraken maken met andere bevoegde gezagen. Met onze deelnemers zullen we hierover in gesprek moeten en de PDC hierop aanpassen.

Samenloop: dataverzameling en archivering

Ook voor de archivering en de dataverzameling zal het één en ander veranderen omdat wij in sommige gevallen alleen nog het advies (met instemming) verlenen. In andere gevallen zullen we de gehele vergunning verlenen. De archiefwet verandert niet met de Omgevingswet, maar mogelijk moeten we onze processen van archivering en dataverzameling anders inrichten om te kunnen voldoen aan de Archiveringswet.

Tabel 1: impact aspecten samenloop

	Werkprocessen	Omvang van het werk	Producten en diensten	Ondersteunende systemen	Rol, houding, gedrag, kennis, etc	Afdelingen
Vergunningverlening: meer afstemmen en communiceren	++	++	++	0	++	
Nadruk op vooroverleg en integrale blik	+	+	++	0	++	
Werken met de omgevingstafels uitwerken met ketenpartners	++	?	?	0	++	
Geharmoniseerde procedure	++	+	+	++	+	
Dubbele handhaving en meer afstemmen	+	+	0	?	+	
RUD ook bevoegd voor T&H niet RUD-taken	+	?	++	?	++	
Dataverzameling en archivering	+	?	0	0	0	

5.2 Van inrichting naar activiteit

Vergunningverlening: Verschillende vindplaatsen voor (beoordelings)regels over activiteiten

Met de verandering van inrichting naar activiteit vindt er een verschuiving plaats van de vindplaats van de regels voor activiteiten. Waar deze nu vaak bij elkaar staan in een vergunning zal dit straks terug te vinden zijn in een vergunning voor de activiteit, algemene rijksregels, algemene regels van de provincie of de gemeente, of onder de zorgplicht. Bij de vergunningverlening moet steeds gekeken worden om welke activiteit het gaat, of er een vergunningplicht geldt en wat de beoordelingsregels zijn. In de overgangperiode betekent dit dat er ook kennis moet zijn van de bruidsschat die in het tijdelijke omgevingsplan is opgenomen en de systematiek van het (tijdelijke) omgevingsplan. Voor vergunningplichten die op gemeentelijke niveau zijn verankerd in het omgevingsplan kunnen deze beoordelingsregels per gemeente of zelfs per gebied verschillen. Voor de omvang van het werk betekent dit dat er naar verwachting meer vergunningplichten ontstaan, maar dat de vergunningen kleiner zijn. Dit vraagt ook een aanpassing van de PDC en zal tevens van invloed zijn op wat onder het takenpakket van omgevingsdiensten valt.

Wat de invloed op het werk is, is mede afhankelijk van hoe aanvragers de vergunning aanvragen. Vragen ze steeds voor één of een beperkt aantal activiteiten een vergunning aan of voor alle vergunningplichting activiteiten die nu binnen de 'inrichting' plaatsvinden.

Handhaving: Meer zoekwerk naar bevoegdheid en geldende regels activiteiten

Voor handhaving betekent de verschuiving dat heel goed gekeken moet worden om welke activiteit het gaat, waar de regels staan en wie er bevoegd is op de regels te handhaven. Dit zal vragen om meer kennis van de systematiek, de geldende regels per gemeente of gebied, voor zover het om de kleinere bedrijven gaat. Dit zal van invloed zijn op de PDC en het takenpakket van omgevingsdiensten. Voor de grotere bedrijven (huidige provinciale inrichtingen) zal er minder veranderen omdat daar in zekere zin wordt vastgehouden aan het begrip inrichting en de regels die gelden in één vergunning zijn opgenomen.

Tabel 2: impact aspecten van inrichting naar activiteit

	Werkprocessen	Omvang van het werk	Producten en diensten	Ondersteunende systemen	Rol, houding, gedrag, kennis etc	Afdelingen
Verschillende vindplaatsen voor (beoordelings)regels over activiteiten	+	+	++	0	+	
Meer zoekwerk naar bevoegdheid en geldende regels activiteiten	+	+	++	0	+	

5.3 Bestuurlijke afwegingsruimte

Verschillen in regels en meer advisering omgevingsplan

Door de grotere bestuurlijke afwegingsruimte krijgen gemeenten de mogelijkheid om regels te stellen over onderwerpen die nu op rijksniveau zijn geregeld. Hierdoor kunnen verschillen per gebied ontstaan in de regels die voor een bepaalde activiteit gelden. Voor vergunningverleners en handhavers betekent dit dat steeds goed gekeken moet worden welke regels voor een bepaalde activiteit in een bepaald gebied gelden. Dit vraagt een extra stap in de werkwijze en mogelijk extra uitzoekwerk. Daarbij is het waarschijnlijk dat regels in het omgevingsplan makkelijker en vaker veranderen dan regels in rijksregelgeving. Om inzicht te hebben in welke regels gaan veranderen zal meer samenwerking met gemeenten moeten worden gezocht aan de voorkant, bij het opstellen van het omgevingsplan. Mogelijk komen er ook meer vragen van

gemeenten om de kennis van de RUD in te brengen over het vormgeven van de regels en voor het inbrengen van gebiedskennis en data

Verschillen tussen gemeenten en gebieden moeilijk uitlegbaar voor handhaving

Doordat er verschillen kunnen ontstaan in de regels kan het zijn dat het voor initiatiefnemers niet uitlegbare verschillen ontstaan. Zeker als dit in het grensgebied tussen gemeenten speelt is dit lastig uitlegbaar. Dit leidt mogelijk tot lastige gesprekken met bedrijven of inwoners.

Andere werkwijze per gebied/gemeente

Mogelijke verschillen tussen gemeenten kunnen tot een andere werkwijze leiden, op het gebied van vergunningverlening omdat voor dezelfde activiteit bijvoorbeeld bij de ene gemeente een vergunningplicht geldt en bij een andere gemeente algemene regels. Ook voor de handhaving heeft dit gevolgen, onder andere in combinatie met samenloop en de bevoegdheid om wel of niet te handhaven. Daarnaast kunnen nieuwe wensen bij gemeenten ontstaan, bijvoorbeeld thema- of risicogerichte controles. Wat deze verschillen betekenen voor de omvang van het werk wordt duidelijk als meer duidelijkheid is over hoe gemeenten invulling gaan geven aan het omgevingsplan.

Als regels loslaten verwachting meer handavingsverzoeken en meer klachten

Meer afwegingsruimte kan ertoe leiden dat gemeenten meer activiteiten dereguleren. Dit kan leiden tot meer klachten en handavingsverzoeken. Deze mogelijke toename van de omvang van het werk zal in de praktijk moeten blijken.

Meer doelvoorschriften en zorgplicht

Bij de invulling van de bestuurlijke afwegingsruimte is de verwachting dat gemeenten meer gaan werken met doelvoorschriften, open normen of terugvallen op de zorgplicht. Dit vraagt een andere manier van handhaving. Motivering van waarom niet wordt voldaan aan een doelvoorschrift, open norm of zorgplicht wordt belangrijker. Dit vraagt meer tijd per geval en meer nadruk op gespreksvaardigheden van handhavers.

Advisering omgevingsplan

Met het omgevingsplan kunnen gemeenten invulling geven aan de bestuurlijke afwegingsruimte die ze met de Omgevingswet krijgen. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld regels stellen over activiteiten of invulling geven aan (milieu)normen. De RUD verleent vergunning op basis van deze normen en heeft specialistische kennis over onderwerpen die onder de gemeentelijke bestuurlijke afwegingsruimte vallen, zoals bijvoorbeeld advisering over ecologie. Dit kan leiden tot nieuwe en meer adviesvragen over specialistische onderwerpen voor in het omgevingsplan.

Tabel 3: impact aspecten bestuurlijke afwegingsruimte

	Werkprocessen	Omvang van het werk	Producten en diensten	Ondersteunende systemen	Rol, houding, gedrag, kennis etc	Afdelingen
Verschillen in regels en meer advisering omgevingsplan	+	+	0	0	++	
Verschillen tussen gemeenten en gebieden moeilijk uitlegbaar voor handhaving	0	0	0	0	+	
Andere werkwijze per gebied/gemeente	0	+	++	0	+	
Als regels loslaten verwachting meer handavingsverzoeken en meer klachten	0	?	0	0	+	
Meer doelvoorschriften en zorgplicht	0	+	+	0	++	
Advisering omgevingsplan	+	+	++	0	++	

5.4 Conclusies en aanbevelingen

In de hoofdstukken 3 en 4 zijn de algemene en inhoudelijke veranderingen beschreven waar de RUD Utrecht mee te maken krijgt als invulling wordt gegeven aan de minimale acties, zoals beschreven in hoofdstuk 2. Hierboven zijn de resultaten van de sessies uitgewerkt. Op basis van deze input zijn de volgende conclusies en aanbevelingen te geven over de impact van de Omgevingswet op de RUD Utrecht.

1. Minimale acties bevatten veel keuzes

In hoofdstuk 2 zijn de minimale acties en een aantal mogelijkheden voor het opplussen van deze activiteiten gegeven. Uit de resultaten van de vier sessies is naar voren gekomen dat in de minimale variant, die met name gericht is op het vergunningverlening, toezicht en handhaving, ook keuzes door deelnemers besloten liggen. In onderstaande tabel is gekoppeld aan de instrumenten van de Omgevingswet, een overzicht gegeven van de minimale acties en een plusvariant. De plusvariant is gebaseerd op de plus-acties uit de VNG-lijst (zie hoofdstuk 2).

Tabel 4: minimale acties, keuzes en plusacties

Instrument/ verandering	Hoofdpijnen	Minimale acties	Plus-taken
Omgevingsvisie	Uiterlijk 2024 gereed. Gemeenten bereiden zich al voor.		<ul style="list-style-type: none"> • Advisering vanuit gebiedskennis en data.
Tijdelijk omgevingsplan (TOP)	Per 1-1-2021 van rechtswege. Bruidsschat onderdeel tijdelijk omgevingsplan. Tijdelijk omgevingsplan belangrijke basis voor VTH.	<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de bruidsschat • Kennis van systematiek tijdelijk omgevingsplan 	<ul style="list-style-type: none"> • Advisering over bruidsschat.
Omgevingsplan (OP)	Omgevingsplan regelt gemeentelijke regels fysieke leefomgeving. Vanaf 2021 kunnen gemeenten gebieds- of themagericht Omgevingsplan opstellen. Op 1-1-2029 hebben alle gemeenten Omgevingsplannen.	<ul style="list-style-type: none"> • Weten welke (relevante) regels in het omgevingsplan staan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Advisering vanuit specialistische kennis, ervaring, gebiedskennis en data over consequenties invulling bestuurlijke afwegingsruimte. • Monitoring
Omgevingsvergunning	Vanaf 1-1-2021 via DSO, integraal in samenwerking met ketenpartners. Vaak korte procedure. Meer open normen als beoordelingsregels. Meer ruimte voor initiatiefnemer.	<ul style="list-style-type: none"> • Vergunningverleningsproces, werkwijze en systemen naar eisen OW inrichten. • Deelname omgevingstafel vanuit specialisme. • Kennis van overgangsrecht. • Afspraken maken over aanpassen mandaatregeling. 	<ul style="list-style-type: none"> • Adviseren of opstellen legesverordening, mandaten, etc. • Schrijven integrale omgevingsvergunning
Toezicht en handhaving	Zorgplicht krijgt Prominentere plek. Dubbele handhaving. Nieuwe handhavingstaken. Overgangsrecht belangrijk.	<ul style="list-style-type: none"> • Toezichts- en handhavingproces, werkwijze en systemen naar eisen OW inrichten. • Kennis van het overgangsrecht 	<ul style="list-style-type: none"> • Handhaven op de integrale vergunning. • Handhaven op handhavingstaken buiten het reguliere takenpakket i.v.m. samenloop zonder instemmingsrecht.

Instrument/ verandering	Hoofdpijnen	Minimale acties	Plus-taken
			<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen samenwerkingsvoorziening handhaving.
DSO en dienstverlening	Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Zaaksysteem moet hiermee gekoppeld zijn. Met toepasbare regels kan het dienstverleningsniveau worden vergroot.	<ul style="list-style-type: none"> • Vergunningaan-vragen, meldingen, etc. kunnen ontvangen vanuit het DSO. • Zaaksysteem koppelen aan het DSO • Zaaksysteem inrichten op de procedures van de OW 	<ul style="list-style-type: none"> • Toepasbare regels opstellen en beheren. • Indieningsvereisten vertalen en aanleveren aan het DSO. • Advisering deelnemers invulling participatie.
Anders werken	Omgevingsgericht, meedenken, participatief met ruimte voor vooroverleg met initiatiefnemer. Van "nee, tenzij naar ja, mits".	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners en bedrijven voorzien van correcte en begrijpelijke informatie over de OW 	

2. Focus op minimale acties en zorgvuldig afwegen van plussen

De minimale acties houden in dat de RUD Utrecht het VTH-proces afgestemd moet hebben op de Omgevingswet. Hierbij krijgt de RUD Utrecht te maken met groot aantal verandering die vragen om aanpassing van de processen, werkwijze, systemen, omvang van het werk en de kennis en competenties van medewerkers. Met minder dan een jaar tot de invoering van de Omgevingswet zal het een hele kluit zijn om de RUD Utrecht hierop voorbereid te hebben. Het opplussen van de minimale acties met bijvoorbeeld wensen vanuit de deelnemers moet zorgvuldig worden afgewogen op noodzaak, haalbaarheid en ontwikkelrichting van de RUD Utrecht. Hierbij is het goed om ook samen met de deelnemers een doorkijk te maken voor de periode na de inwerkingtreding. In deze periode ligt er nog een grote opgave voor de gemeenten om een omgevingsvisie en omgevingsplan op te stellen. Als er wensen zijn voor ondersteuning vanuit de RUD met specialistische kennis, data en advies zijn er wellicht mogelijkheden om hier na 2020 invulling aan te geven en op te ontwikkelen. Deze afweging moeten we samen met de deelnemers maken. Bovenstaande tabel geeft richting aan de prioritering. De minimale acties moeten in 2020 worden uitgevoerd. Het gesprek zal in eerste instantie moeten gaan over de keuzes die horen bij deze minimale variant en vervolgens pas over de plusvariant.

3. Samenloop, bestuurlijke afwegingsruimte en activiteit centraal hebben een grote impact op de organisatie

Deze onderwerpen hebben op alle vlakken impact op de RUD Utrecht. Met name de integrale vergunningverlening met samenloop vraagt een andere manier van werken. Tegelijkertijd verandert de systematiek van de regelgeving waardoor steeds minder geleund kan worden op de kennis die medewerkers nu hebben. Daarbij raken deze onderwerpen alle medewerkers die met de Omgevingswet te maken krijgen.

4. Nadruk komt meer te liggen bij samenwerking en advisering aan de voorkant

Door de decentralisatie krijgen gemeenten meer afwegingsruimte op het gebied van onder andere milieu. Dit vraagt specialistische kennis om afwegingen te kunnen maken. Gemeenten zullen waarschijnlijk op kennis en data van de RUD Utrecht willen leunen. Hierdoor zal er meer vraag ontstaan naar advies aan de voorkant en specifieke gebiedskennis, bij het opstellen en wijzigen van een omgevingsvisie of -plan.

5. RUD Utrecht moet systemen klaar maken om te werken met de Omgevingswet en het DSO

DSO is een belangrijke uitvoering bij de Omgevingswet. Voorwaarde om te kunnen werken met de Omgevingswet is dan ook dat het zaaksysteem is gekoppeld aan het DSO en dat de processen en procedures technisch zijn ingeregeld in het zaaksysteem. De RUD Utrecht zal dit moeten inregelen.

6. *Opleiden van medewerkers gericht op nieuwe kennis, kunnen werken met nieuwe systemen en anders leren werken*

De Omgevingswet zorgt ervoor dat medewerkers inhoudelijke kennis moeten hebben van de nieuwe wet- en regelgeving. Daarnaast moeten ze in staat zijn om met de nieuwe systemen, zoals het DSO en het aangepaste zaakstelsel, te kunnen werken. Door de verschuiving naar de voorkant, maar ook de toename van open normen en de zorgplicht zal de nadruk meer komen te liggen op bijvoorbeeld gespreksvaardigheden, kunnen plannen, coördineren of integraal kunnen werken. Met opleiding van medewerkers kunnen we ervoor zorgen dat de medewerkers in staat zijn om daadwerkelijk met de Omgevingswet te kunnen werken, eventueel in nieuwe rollen die er nu nog niet zijn.

7. *Deelname aan regionale werkgroepen helpt om meer inzicht te krijgen in de omgevingstafel en integrale vergunningverlening*

Er is nog onduidelijkheid over hoe de samenwerking bij integrale vergunningverlening wordt ingericht. Voor de RUD Utrecht is het onhaalbaar om met elke deelnemer individueel afspraken te maken. Er zijn twee regionale werkgroepen die het vergunningsverleningsproces regionaal gaan inrichten. Hierbij aansluiten geeft meer inzicht in hoe het werkproces intern ingericht moet worden. Daarnaast zijn er werkgroepen op handhaving, DSO, etc. Ook deze werkgroepen zijn een belangrijke mogelijkheid voor de RUD Utrecht om samen met de ketenpartners na te denken over gezamenlijk afspraken. Het is aan te bevelen om deel te nemen aan deze werkgroepen of een actieve rol op te pakken. Op deze manier kan de RUD Utrecht mede richting geven aan de samenwerkingsafspraken of in een actieve rol, een extra impuls geven om te komen tot werkbare samenwerkingsafspraken over vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering.

8. *Inhoudelijke wijzigen, waaronder bodem hebben grote impact*

Naast algemene wijzigingen zijn er een aantal inhoudelijke wijzigingen. Deze hebben in sommige gevallen een grote impact op de organisatie, zoals de verschuiving van bodemtaken. Deze inhoudelijke wijzigingen maken onderdeel van de opgave voor de RUD Utrecht.

9. *Takenpakket en kentallen veranderen*

Het vervallen van het begrip inrichting heeft onder andere invloed op het takenpakket van de RUD. Met de Omgevingswet verandert het wettelijke takenpakket van omgevingsdiensten. Wat het definitieve takenpakket wordt is nog niet door de wetgever vastgesteld. Duidelijk is in ieder geval dat dit zal wijzigen, onder andere door het vervallen van het begrip inrichting. In oktober moet er duidelijk zijn over het takenpakket. Omdat we met nieuwe producten, diensten en nieuwe kentallen te maken krijgen is het een uitdaging om dit tijdig gereed te hebben. Het is daarom aan te bevelen om met de deelnemers in gesprek te gaan of er een andere mogelijkheid is voor de nieuwe taken onder de Omgevingswet voor het overgangsjaar 2020.

10. *Blijf met deelnemers in gesprek over keuzes die zij maken over de Omgevingswet*

De impact van de Omgevingswet op de RUD is voor een groot deel afhankelijk van de keuzes die de deelnemers maken, bijvoorbeeld op het gebied van:

- Het takenpakket in 2020 (en verder).
- De vraag naar advies bij omgevingsvisies- en plannen.
- De rol voor de RUD Utrecht bij de omgevingstafel en het formele vergunningsverleningsproces.
- Hoe invulling wordt gegeven aan handhaving bij dubbele samenloop of handhavingstaken buiten het reguliere takenpakket in geval van samenloop.
- Ondersteuning en uitvoering van taken op het gebied van DSO en toepasbare regels.

Ook bij het invulling geven aan de minimale acties wordt de impact op de RUD Utrecht bepaald door keuzes die de deelnemers maken. In de voorbereiding op de Omgevingswet is het belangrijk om met de deelnemers in gesprek te zijn en te blijven zodat we in de voorbereiding zo veel mogelijk kunnen aansluiten op de keuzes van de deelnemers. De regionale werkgroepen dekken een deel van de

keuzes af, maar niet alles. Het is daarom aan te raden om periodiek met de deelnemers in gesprek te gaan over de voorbereiding op de Omgevingswet en de keuzes die ze maken.

Tegelijkertijd loopt de ODRU mogelijk tegen dezelfde keuzes aan. Omdat bij samenloop ook samengewerkt moet worden met deelnemers van de ODRU is het aan te bevelen om waar mogelijk samen te werken.

Bijlage 1 Minimale acties Omgevingswet voor Omgevingsdiensten

Wat moeten Omgevingsdiensten op 1-1-2021 minimaal hebben gedaan om voorbereid te zijn op de Omgevingswet (OW)?

1. Impact, aanpak en financiën bepaald

Advies

De Omgevingsdienst heeft de impact en aanpak voor de invoering van de Omgevingswet bepaald en de financiële consequenties in beeld gebracht.

Gemeenten krijgen door de Omgevingswet meer bestuurlijke afwegingsruimte. Daarnaast liggen er keuzes hoe het instrumentarium van de Omgevingswet in te zetten en de wijze waarop en het tempo waarin de Omgevingswet wordt ingevoerd. Daarbij dienen de financiële consequenties van de Omgevingswet in beeld te worden gebracht. De VNG adviseert deze keuzes op korte termijn expliciet te maken, omdat ze gevolgen hebben voor het verdere traject.

2. Kunnen ontvangen aanvragen en meldingen

Eis (juridisch)

Vergunningen en meldingen/Techniek: Per 1-1-21 is de Omgevingsdienst in staat om conform de daarvoor geldende standaard een aanvraag of melding (art. 14.1 Ob) vanuit de landelijke voorziening te ontvangen.

Voor de continuïteit van de dienstverlening moet de Omgevingsdienst vanaf 1-1-21 aanvragen en meldingen vanuit het DSO-LV kunnen ontvangen. DSO-LV biedt aanvragen en meldingen aan conform de STAM standaard. Dit is een ander koppelingsmechanisme dan bij het huidige Omgevingsloket Online. De omgevingsdienst dient de benodigde aanpassingen in de software te hebben gedaan.

Toegevoegd door de OD'en zelf (ODNL):

- o De zaaksystemen moeten zijn ingericht conform Omgevingswet (zaaktypen en processen) en overweg kunnen met het begrip milieubelastende activiteit (i.p.v. inrichting) en locatie
- o De structuur van het inrichtingenbestand en de informatie die daarin is vastgelegd moet worden aangepast aan de Omgevingswet

3. a. Proces behandelen vergunningaanvragen en meldingen ingericht

Eis (juridisch)

b. Kunnen beoordelen vergunningaanvragen

Vergunningen en meldingen: Proces: Per 1-1-21 is de Omgevingsdienst voorbereid op de gewijzigde vergunningprocedure conform de eisen van de Omgevingswet. Hieronder valt het kunnen verwerken van een enkelvoudige en een meervoudige aanvraag.

Vergunningen en meldingen: Beoordeling: Per 1-1-21 is de Omgevingsdienst in staat om aanvragen voor omgevingsvergunningen te beoordelen conform de eisen van de Omgevingswet.

De Omgevingswet stelt nieuwe juridische kaders voor vergunningverlening. Belangrijke veranderingen zijn:

- a) een verkorting van de beslistermijn voor de meeste aanvragen naar 8 weken
- b) integraal besluit van meer sectoren dan nu
- c) nieuwe en anders geformuleerde regels en begrippen te hanteren bij de beoordeling en besluitvorming van aanvragen.

Ad a: Toegevoegd door de OD'en zelf (ODNL):

- o Per deelnemer de normen uit het omgevingsplan digitaal beschikbaar hebben ten behoeve van de uitvoering van de VTH-taken
- o Afspraken met opdrachtgevers over het proces (dit gaat zowel over zaken die juridisch wijzigen als over de manier van werken, bijvoorbeeld dienstverlening)
- o Afspraken met ketenpartners (veiligheidsregio, GGD, waterschap etc.) over het proces
- o Afspreken wie de meldings- en vergunningplicht en het toezicht en handhaving uitvoert op basis van het omgevingsplan

- Afspraken maken over de rolverdeling tussen gemeente/provincie en omgevingsdienst bij de omgevingstafel / vooroverleg / casemanagement
- Afspraken maken over samen leren (hoe we omgaan met het proces en de beoordeling als er meerdere ketenpartners betrokken zijn)

Ad b: Toegevoegd door de OD'en zelf (ODNL):

- Per 1/1/21 is het bevoegd gezag (en/of haar uitvoeringsorganisatie in staat om haar VTH- en adviestaken te kunnen uitvoeren conform de eisen van de Omgevingswet (dit is breder: vergunningverleners moeten méér kunnen dan aanvragen beoordelen, en ook toezichthouders, handhavers, specialisten en adviseurs moeten kunnen beoordelen of aan de wet- en regelgeving is voldaan / welke ruimte er is voor de gevraagde ontwikkeling)
- Bevoegd gezag en uitvoeringsorganisatie moeten afspraken hebben gemaakt met opdrachtgevers over de wijze van beoordeling (bijvoorbeeld hoe beoordelen we participatie, hoe beoordelen we gezondheid, enz.)

4. Kunnen aanleveren indieningsvereisten

Eis (juridisch)

Vergunningen en meldingen: Indieningsvereisten:

Per 1-1-21 stellen Omgevingsdiensten de informatie beschikbaar die nodig is om een aanvraagformulier in de landelijke voorziening samen te kunnen stellen, waarin ook de door hen gestelde indieningsvereisten zijn meegenomen.

Het DSO-LV maakt gebruik van 'dynamische formulieren' voor het opstellen van een aanvraag. De vragen in dit formulier (de indieningsvereisten) hebben de vorm van 'toepasbare regels'. In eerste instantie worden deze indieningsvereisten meegeleverd met de bruidsschat en geladen in het DSO-LV. Daarna leveren gemeenten (en hun uitvoeringsorganisaties, waaronder omgevingsdiensten) zelf de wijzigingen in indieningsvereisten aan DSO-LV aan volgens de voorschreven standaard (STTR). Ook omgevingsdiensten dienen daarom in 2020 de hiervoor benodigde kennis op te bouwen en systemen (of diensten) te verwerven. Ook zijn afspraken met de gemeenten nodig over de indieningsvereisten.

Toegevoegd door de OD'en zelf (ODNL):

- Afspraken maken met opdrachtgevers wie verantwoordelijk is dat de indieningsvereisten in de landelijke voorziening staan
- Afspraken maken over de rol van de omgevingsdienst bij de ontwikkeling / het beheer van toepasbare regels

5. Financiële arrangementen met omgevingsdienst herzien

Eis (bedrijfsmatig)

De gemeente heeft de financiële arrangementen met de omgevingsdienst herzien.

Het takenpakket van Omgevingsdiensten verandert in veel gevallen per 1-1-21. De financiële arrangementen met de omgevingsdiensten moeten hierop voor de inwerkingtreding van de wet zijn aangepast.

Toegevoegd door de OD'en zelf:

- Aanpassen legesverordening (leges voor de milieuvergunning, verwerken van de knip in de bouwvergunning, kostendekkendheid) (is verantwoordelijkheid gemeente, provincie en waterschap, maar wel noodzakelijk voor uitvoering VTH-taken)
- Aanpassen mandaten en mogelijk ook dienstverleningsovereenkomsten e.d.

6. Verstrekken informatie over de Omgevingswet

Eis (bedrijfsmatig)

De Omgevingsdienst kan burgers en bedrijven voorzien van correcte en begrijpelijke informatie over de Omgevingswet.

Ook omgevingsdiensten informeren burgers en bedrijven over de Omgevingswet, de daaraan verbonden procedures en de eisen die wet- en regelgeving stellen aan initiatieven. Dit gebeurt zowel door middel van algemene voorlichting als in reactie op vragen. Communicatie uitingen dienen per 1-1-21 te zijn aangepast.

7. Programma luchtkwaliteit vastgesteld

Eis (juridisch)

Per 1-1-21 beschikken de gemeenten die daartoe verplicht zijn over een vastgesteld programma luchtkwaliteit.

In het Besluit activiteiten leefomgeving is een omgevingsnorm voor luchtkwaliteit opgenomen. Gemeenten waar deze norm overschreden wordt, moeten per 1-1-21 een vastgesteld programma luchtkwaliteit hebben.

De uitvoering van dit punt wordt doorgaans bij Omgevingsdiensten belegd. Omgevingsdiensten moeten hierop zijn voorbereid en dit tijdig oppakken.

8. Veranderopgave na 2021 bepaald

Eis (bedrijfsmatig)

Omgevingsdiensten hebben een beeld van de verdere veranderopgave die voortvloeit uit de bedoeling van de wet en hebben op basis daarvan een aanpak gedefinieerd om de organisatie verder te laten groeien in de wijze waarop de Omgevingswet wordt uitgevoerd.

Voor het bereiken van onderliggende doelstellingen van de Omgevingswet is meer nodig dan invulling geven aan de minimumeisen. De gewenste ontwikkeling vraagt niet alleen het 'technisch' aanpassen van regels, processen en werkwijzen, maar (vooral) om een verdergaande ontwikkeling van o.a. cultuur, vaardigheden, gedrag, gedeelde waarden. Het is van belang dat de omgevingsdienst de verdere organisatieontwikkeling vormgeeft en/of faciliteert. Deze ontwikkeling vraagt duurzaam aandacht tot 2029 (en wellicht daarna).

9. Snelle dienstverlening voor topactiviteiten ingericht

Advies

De gemeente (en dus Omgevingsdienst als uitvoerende instantie) heeft processen voor snelle en simpele dienstverlening ingericht voor eenvoudige topactiviteiten (zoals eenvoudige verbouwingen in en om het huis, t.w. dakkapel, uitbouw, kappen etc.).

De Omgevingswet heeft onder andere ten doel het verbeteren van de dienstverlening. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar veel uitgevoerde (vaak kleine) initiatieven, vooral worden ondernomen door burgers en MKB. De wet biedt nieuwe kansen om dergelijke initiatieven vergunningvrij te maken (via Algemene Regels) en daar waar vergunningen nodig blijven is het de uitdaging om de processen zo snel en simpel mogelijk in te richten. De 'snelserviceformule' biedt een concrete aanpak om deze doelstelling vorm te geven.

10. Toezicht en Handhaving ingericht

Advies

De Omgevingsdienst heeft toezicht en handhaving afgestemd op de bedoelingen en eisen van de Omgevingswet, in samenwerking met de gemeenten en andere bevoegd gezagen.

De Omgevingswet heeft op uiteenlopende wijzen consequenties voor toezicht en handhaving. Deels per 1-1-21 als gevolg van de wet, AMVB's en Regeling en deels (in toenemende mate) in de jaren daarna door nieuwe (typen van) regels in de omgevingsverordening en het omgevingsplan. Dit vraagt aanpassingen van organisatie, processen en systemen in samenwerking met gemeenten en andere bevoegd gezagen.

Toegevoegd door de OD'en zelf (ODNL):

- Aanpassen VTH (uitvoerings-)beleid (bijvoorbeeld opnemen: hoe beoordelen we participatie, hoe beoordelen we gezondheid, e.d.)
- Aanpassen producten- en dienstencatalogus
- Aanpassen werkprogramma's
- Afspraken maken over de adviesrol van de omgevingsdienst in relatie tot het omgevingsplan / de bruidsschat
- In beeld brengen gevolgen voor aantallen / omvang van het werk, dus formatie, en financiële risico's, hierover afspraken maken met opdrachtgevers

11. Monitoring en evaluatie ingericht

Advies

De Omgevingsdienst heeft monitoring & evaluatie afgestemd op de bedoelingen en eisen van de Omgevingswet.

De Omgevingswet heeft op uiteenlopende wijzen consequenties voor monitoring. Deels per 1-1-21 als gevolg van wet- en regelgeving op landelijk niveau en deels (in toenemende mate) in de jaren daarna door nieuwe (typen van) regels in de omgevingsverordening en het omgevingsplan. Dit vraagt aanpassingen van organisatie, processen en systemen in samenwerking met gemeenten en andere bevoegd gezagen.

Uit de monitor:

Omgevingsdiensten moeten op invoeringsdatum op de drie hoofdaspecten het volgende minimaal kunnen:

Meldingen en vergunningaanvragen

- Omgevingsdiensten zijn voorbereid op de gewijzigde vergunningprocedure voor een deel van de vergunningaanvragen (van 26 naar 8 weken) en dragen bij aan het integraal beoordelen van initiatieven.
- Omgevingsdiensten kunnen via het DSO-vergunningaanvragen en meldingen ontvangen.
- Aanpassen kennis/werkprocessen vergunningverlening, toezicht en handhaving; o.a. aandacht voor het voorleg.
- Elke omgevingsdienst werkt uiterlijk 1-1-2023 zaakgericht.
- Omgevingsdiensten hebben heldere samenwerkingsafspraken met gemeenten /provincies /waterschappen en rijk (en veiligheidsregio's en GGD-én. (Uitgewerkt in sla?)

Visies, verordeningen en plannen

- *Ambitie: Omgevingsdiensten zijn in staat om hun deelnemers te adviseren bij de ontwikkeling van integrale omgevingsvisies, -verordeningen en plannen; elke regio heeft een helder beeld wat de rol van de omgevingsdienst in dit proces zit. In ieder geval nemen provincies en gemeenten mee wat de vergunningverlening/toezicht en handhavingsconsequenties zijn voor*